

Вступ до книги “Повторення Закону”

Книга “Повторення Закону” — це остання, п’ята, книга Мойсея. Вона містить теологічне підґрунтя всього Старого Заповіту. Сама назва цієї книги говорить про її ціль. Мойсей та євреї зібрались на границі Ханаана, на рівнині Моав через 40 років після їхнього виходу з Єгипту. Коли вони були рабами в Єгипті, Бог обіцяв дати їм Ханаанську землю, що тече молоком та медом. Але, коли вони мали увійти до Ханаану поблизу Кадеш–Барнеа, то, через свій страх та невіру Богові, не змогли цього зробити. За 40 років Божого виховання в пустелі всі ті, хто належав до того бунтівного покоління, вимерли. Тепер прийшов час перейти через Йордан та взяти обіцяні землі. Хоча Ізраїль вже отримав перемогу над царями на східному березі Йордану, але завоювати Ханаан було непросто. Мойсей, що був їхнім пастирем 40 років, вже не міг йти з ними, настав час, коли лідерство мав прийняти Ісус Навин.

Мойсей передав своєму наступнику усе, що в нього було на серці. Його ключовим словом було “пам’ятай”. Мойсей бажав, щоб ізраїльтяни навчились з своїх минулих невдач, щоб пам’ятали силу і любов вірного Бога.

Книгу “Повторення Закону” можна поділити на декілька частин:

- 1) 1–4 розділ. Урок історії — пам’ятай і живи
- 2) 5–11 розділ. Пам’ятай закон і заповіт (10 заповідей)
- 3) 12–26 розділ. Закон для життя в Ханаані
- 4) 27–30 розділ. Життєвий вибір (благословення чи прокляття)
- 5) 31–33 розділ. Останнє слово і пісня Мойсея
- 6) 34 розділ. Епілог

Мойсей дав ізраїльтянам багато настанов, але головною темою його проповіді був вірш 6:5 “*І люби Господа, Бога твого, усім серцем своїм, і всією душею своєю, і всією силою своєю!*”

Від Синаю до Кадеш–Барнеа

Повторення Закону 1:1–18

(8): Осъ Я дав вам цей Край! Увійдіть, і заволодійте цим Краєм, що за нього Господь був присяг вашим батькам, Авраамові, Ісакові та Якову, що дасть його їм та їхньому насінню по них

1. На межі обіцяної землі (1–5)

Від гори Синай до Кадеша всього 11 днів шляху, але непокора Ізраїля призвела до 40–ка річного виховання в пустелі. Через 40 років вони знов стояли на порозі Ханаана, готові увійти в обіцяну землю. Під керівництвом Мойсея ізраїльтяни перемогли аморейських царів, чії володіння знаходились на східному березі Йордана. Мойсей дав ізраїльтянам урок історії, щоб нагадати їм Божі обіцянки. Вони мають пам'ятати Божу милість, щоб не повторити минулих помилок.

2. Ідіть і візьміть землю у володіння (6–8)

З 6 вірша Мойсей нагадує євреям історію. Впродовж року Ізраїльтяни залишались біля гори Синай, поки не отримали закон і не збудували скинію. Потім Бог наказав їм збиратись і виступати. Він обіцяв дати Ізраїлю ханаанські землі. Все, що люди мали зробити, це піти і взяти цю землю у володіння.

3. Призначення лідерів (9–18)

Мойсей потребував допомоги, тому він поставив лідерів для народу. Ці люди мали бути чесними судьями, тому що суд належить Богу. Лідери мають боятись Бога, а не людей.

Молитва: Господи, допоможи мені утримувати Твої обіцянки і з вірою і покорою прожити цей день.

Одне слово: Увійдіть і заволодійте

Довіряйте і коритесь Господові

Повторення Закону 1:19–46

(21): Ось, Господь, Бог твій, віддає тобі цей Край. Увійди, заволодай, як говорив був тобі Господь, Бог батьків твоїх. Не бійся й не лякайся!

1. Увійдіть і заволодійте (19–25)

Коли ізраїльтяни досягли Кадеш–Барнеа, Мойсей сказав: *“Ось, Господь, Бог твій, віддає тобі цей Край. Увійди... й не лякайся!”*. Але ізраїльтяни захотіли послати поперед себе розвідників, щоб оглянути землю. Мойсей послухався їхніх слів. Спостерігачі повернулись з плодами і розповіли про те, що Край, який дає їм Господь дійсно добрий.

2. Страх і непокоря, гордість і непослух (26–46)

Люди боялись ворожих укріплень і не слухали Божих слів. Мойсей нагадав їм про те, як Бог боровся за Свій народ в Єгипті, і як вів їх через пустелю, але навіть після цих слів люди не довіряли Богові, більш того, дорікали Господові за те, що Він вивів їх, аби віддати ворогам. Господь сильно розгнівався і заприсягнувся, що жоден з цього злого покоління не увійде в обіцяну землю. Тільки Ісус Навин і Халев могли увійти в обіцяну землю. Коли Бог виголосив Своє рішення, люди, здавалося, хотіли розкаятися. Але вони не розуміли, що розкаяння — це послух волі Бога. Вони все одно вчинили по–своєму. Вони не послухалися Бога і пішли воювати, але зазнали поразки, тому що не було з ними Бога. Мойсей назвав їх неслухняним і свавільним народом. Зараз, через 40 років, вони знов стояли на порозі Ханаану. Бог дав їм другий шанс, і застеріг їх, щоб вони не повторили колишніх помилок.

Молитва: Господи, забери від мене страх і невірство. Очисти мене від гордості. Навчи мене довіряти і коритися Тобі.

Одне слово: Довіряйте і коритесь Богові

Тренування в пустелі

Повторення Закону 2:1–37

(7): Бо Господь, Бог твій, поблагословив тебе в кожному чині твоєї руки, знає Він ходу твою в цій великій пустині. Оце сорок літ Господь, Бог твій, з тобою, не відчув ти недостачі ні в чому

1. Життя з Богом в пустелі (1–23)

Ізраїльтяни блукали пустелею близько 38 років. За цей час померли всі, хто повстав проти Бога. Тоді настав час йти. Бог наказав людям завернути й іти на північ. Ізраїльтяни навчились довіряти Богу, Який любив їх і піклувався про них (7). Вони навчились коритись Йому. Бог наказав ізраїльтянам не ворогувати із синами Аммоновими, і заплатити їм за воду і харч, як йтимуть їхнім наділом. Люди послухалися.

2. Поразка хешбонського царя Сигона (24–37)

Першим завданням, що постало перед ізраїльтянами, стала необхідність воювати із аморейським царем Сигоном, що правив в Хешбоні. Він відмовився пропустити євреїв через свої володіння, тому що Бог зробив його серце жорстким. Ізраїльтяни довірилися Богу і скорилися Йому. Вони вступили в бій і перемогли. Бог використав цю перемогу, щоб посіяти страх перед Ізраїлем серед народів Ханаану, і щоб навчити Свій народ довіри і відчуттю історії. Люди навчились, що покора Богу це і є перемога.

Молитва: Господи, навчи мене покорі, яка приходить від віри

Одне слово: Бог оберігає Свій народ

Будьте мужні; хай з любов'ю все робиться в вас!

1 Коринтянам 16:10–24

(13,14): Пильнуйте, стійте у вірі, будьте мужні, будьте міцні, хай з любов'ю все робиться в вас!

1. Хай з любов'ю все робиться в вас! (10–18)

Павло був засновником церкви в Коринті, він почував себе їхнім батьком. Він послав Тимофія до них і сам планував провести з ними зиму. Він не хотів бачитись з ними мимохідь. Тимофій непокоївся про те, як його приймуть. Віруючі Коринта хотіли, щоб приїхав Аполлос, але Павло послав до них Тимофія. Три чоловіка з Коринта відвідали Павла в Ефесі, шукаючи його поради. Вони розповіли йому про церкву, і поверталися додому з порадами Павла.

2. Заключні вітання (19–24)

Акила і Прискилла допомогли йому заснувати церкву в Коринті, і поїхали, як непрофесійні місіонери, до Ефеса жити і працювати. Його заключне слово нагадує нам, що любов є вирішення всіх проблем, що виникають між Християнами. Якщо ми любимо Ісуса і один одного, проблеми зникають.

Молитва: Господи, допоможи мені стояти міцно в Євангелії і робити все з любов'ю

Одне слово: Будь міцним; працюй з любов'ю

Дари і відчинені двері

1 Коринтянам 16:1–9

(8): А в Ефесі пробуду я до П'ятдесятниці

1. Дар любови для Єрусалиму (1–4)

Павло повертає свою увагу від славного воскресіння на річ, що здається земною — на дари. Ці дари були дуже важливими для Павла. Він ризикував своїм життям, щоб принести їх в Єрусалим. Святі в Єрусалимі потребували матеріальної допомоги, але ще більше, вони потребували видимого свідчення Божої роботи поміж язичників. Вони потребували видіння світової місії. Християнам з язичників також потрібно було зробити жертвний дар. Дар — це духовний термометр, і християнин, який дає, росте духовно.

2. Відчинені двері (5–9)

Павло описав свою роботу в Ефесі, говорячи, що йому відчинились широкі двері, однак є багато противників. Коли Бог працює, сатана також працює. Це не час відступати або здаватись. Тому Павло залишався в Ефесі.

Молитва: Господи, допоможи мені давати жертвовно, щоб я міг брати участь в Твоїй роботі і щоб моя віра росла.

Одне слово: Жертвний дар і відчинені двері

Ісусові повноваження

Повторення Закону 3:1–29

(28): І напоуми Ісуса, і зміцни його, й укріпи його, бо він перейде перед цим народом, і він зробить, що вони посядуть той Край, який ти побачиш

1. Усі дієздатні чоловіки мають воювати (1–20)

Мойсей керував битвами ізраїльтян з амореями на східному березі Йордану. Після того, як вони перемогли Сигона, царя хешбонського, Господь віддав в руки Ізраїля царя Ога разом з всією його армією. Потім Мойсей віддав східний беріг Йордану в спадок колінам Рувима, Гада і половині коліна Манасії за умови, що усі здорові чоловіки перейдуть Йордан і воюватимуть, доки не будуть захоплені усі землі.

2. Настанови Ісусу (21–29)

Перемога над аморейськими царя на східному березі Йордану була знаком, що Господь Бог Сам веде їхню битву. Мойсей радів, коли бачив Божу велич і Його сильну руку. Йому не терпілось перейти через Йордан і самому прийняти участь в завоюванні землі, але Бог не дозволив. Бог вивів Мойсея на вершину гори Пісгі щоб показати йому обіцяну землю. Мойсей мав передати всі повноваження Ісусу Навину, дати йому настанови і укріпити щоб той повів народ далі.

Молитва: Господи, дай мені почуття історії і допоможи втішати і укріплювати інших.

Одне слово: Воюйте, маючи почуття історії

Виконуйте Боже слово і живіть

Повторення Закону 4:1–24

(1): А тепер, Ізраїлю, послухай постанов та законів, що я навчаю вас чинити, щоб жили ви, і увійшли, й посіли цей Край, що Господь, Бог батьків ваших, дає вам

1. Мудрий та розумний народ (1–9)

Якщо люди слухаються слів Бога, то це слово робить людей мудрими і розумними. Воно робить людей і народи великими (6–8). В Божому слові немає жодної вади. Бог робить успішними тих, хто точно виконує Його слово, нічого не додаючи і не віднімаючи. Ті, хто відкидає Боже слово і слідує своїм почуттям, як ізраїльтяни в Ваал–Пеорі (Чис. 25), неодмінно загинуть. Люди, які мають Боже слово, живуть у великому благословенні, тому що Бог близький до них, вони знають істинний шлях життя.

2. Не служіть ідолам (10–24)

Коли ізраїльтяни стояли під горою Хорив (Синай), очікуючи 10 заповідей, Бог явив їм Свою присутність в страшному вогні і хмарі. Люди не бачили жодної постаті, лише чули Божий голос. Тому їм не можна було робити жодних ідолів, і не служити ані їм, ані сонцю, місяцю та зорям. Бог — палаючий вогонь, Він ревнує Свій народ. Божі люди мають вчити своїх нащадків пам'ятати історію і виконувати вимоги Божого заповіту. Ми мусимо вчити інших Божому слову.

Молитва: Господи, дякую за Твоє слово. Допоможи мені жити по ньому і вірно навчати інших.

Одне слово: Виконуй Божі заповіді і живи

Ісусом Христом перемогу нам дав

1 Коринтянам 15:50–58

(57): А Богові дяка, що Він Господом нашим Ісусом Христом перемогу нам дав

1. Поглинута смерть перемогою (50–57)

Ісус прийде знову раптом, при останній сурмі. Він прийде судити живих і мертвих. Він завершить Свою перемогу, встановить Своє досконале Царство і буде правити вічно. *“Тіло й кров посісти Божого Царства не можуть”*, тому ми, хто належать Ісусу, змінимось. Ми змінимо наше тлінне тіло на нетлінне і славне, і будемо правити з Ним вічно. Як же нерозумно покладати свою надію на цей світ або на плоть.

2. Отож будьте міцні, непохитні (58)

В Ісусі немає поразки. Коли Він прийде в славі, Він повністю знищить нашого найбільшого ворога сатану, котрий править силою гріха і смерті. Інколи ми пригнічені, через свої помилки і гріхи. Але в Ісусі немає поразки. Ми можемо програти декілька битв, але війна вже виграна. Бог дає нам перемогу в Ісусі.

Молитва: Господи, допоможи мені віддати повністю себе для Твоєї роботи, бо я знаю, тільки те, що роблю для Тебе залишиться назавжди.

Одне слово: Ісус дає перемогу

Ми будемо носити Його образ

1 Коринтянам 15:35–49

(49): І, як носили ми образ земного, так і образ небесного будемо носити

1. Бог йому тіло дає (35–44)

На що будуть схожі наші тіла після воскресіння? Ось принцип воскресіння: Ми сіємо зерно; воно вмирає. Потім, воно оживає для нового, прекраснішого життя. Наше старе тіло — це тлінне зерно. Воно наповнене немочами і гріхом. Наше нове тіло воскресіння нетлінне; воно славне і сильне. Це тіло дає Бог. Цей принцип — це духовна істина. Ми повинні вмерти для себе, щоб принести плід для Бога.

2. Ми будемо носити образ Ісуса (45–49)

Ми нащадки Адама і носимо його образ. Ми порох. Ми грішимо і вмираємо, як і він. Але коли ми належимо Ісусу, ми маємо прощення гріхів і вічне життя. Ми вмираємо разом з Ним і живемо з Ним. Коли Ісус прийде знову, Він дасть нам тіло воскресіння, таке ж як у Нього. Образ Бога в нас буде повністю відновлено. Більше не буде сліз. Ми будемо знати і любити Бога досконало, і будемо з Ним назавжди.

Молитва: Господь, нехай ця славна надія наповнить моє серце, поки Ісус прийде знов.

Одне слово: Ми будемо носити Його образ

Та коли ви будете шукати

Повторення Закону 4:25–49

(29): Та коли ви будете шукати звідти Господа, Бога свого, то знайдете, якщо будете шукати Його всім серцем своїм та всією душею своєю

1. Шукайте Бога від усього серця (25–31)

Мойсей знав грішну природу людини. Прийде час, коли його люди забудуть Божу милість і повернуться до служіння ідолам. Тоді Бог неодмінно покарає їх, виведе з землі і розвіє між народами. Але Бог милостивий, де б вони не опинились, і в якому б стані не були, коли вони шукатимуть Його всім серцем, то знайдуть Його.

2. Знайте, що Бог є Господь (32–49)

Ця зустріч Бога з людьми — єдина в історії. Він звільнив ізраїльтян Своєю могутньою рукою, так що вони взнали Його як Бога. Бог любив Свій народ і виховував їх Своїм словом. Люди мали б берегти Божі заповіді і коритись їм, щоб жити в благословенні. Міста сховища — це нагадування про те, що люди мають бути милостивими, тому що Бог милостивий. Мойсей закінчив цей *“урок історії”* нагадуванням заповідей Божих і перемог, що Господь дав Своему народу.

Молитва: Господи, допоможи мені шукати Тебе усім серцем і пізнати Тебе, як Бога.

Одне слово: Шукай Бога там, де ти є

Десять заповідей

Повторення Закону 5:1–33

(29): О, коли б їхнє серце було їм на те, щоб боялись Мене й пильнували всіх Моїх заповідей по всі дні, щоб було добре їм та синам їхнім навіки!

1. Я Господь, Бог твій (1–21)

Бог поставив заповіт зі Своїм народом. Він розмовляв з ізраїльтянами з вогню на горі. Мойсей був посередником (5). Бог дав їм та їхнім нащадкам 10 заповідей (Вих. 19,20). Перші 4 заповіді — вірші 1–15 — стосуються відносин між людиною та Богом. Заповіді, що записані у віршах 16–21, говорять про відносини між людьми. Ці заповіді — основа Божого заповіту. Бог звільнив ізраїльтян з Єгипетського рабства, і зараз вони мусили навчитись жити як святий народ.

2. О, коли б боялись Мене по всі дні (22–33)

Бог хотів, щоб люди жили згідно з Його законом. Коли ж вони нехтуватимуть Божими шляхами і ходитимуть своїми, то житимуть убого і жалюгідно. Бог грізно говорив до Ізраїля з вогню, щоб вони мали страх Божий. Наскільки вони боятимуться Бога і коритимуться Його слову, настільки їхнє життя буде благословенним і квітучим.

Молитва: Господи, допоможи мені боятись Тебе і коритись Твоїм законам. Дякую Тобі за Твого Посередника Ісуса Христа.

Одне слово: Бійтєсь Бога, коритєсь Його слову і живіть

Я щодень умираю

1 Коринтянам 15:29–34

(31): Я щодень умираю. Так свідчу, браття, вашою хвалою, що маю її в Христі Ісусі, Господі нашім

1. Для чого ми наражаємось на небезпеки?(29–32а)

Павлова віра в воскресіння була практичною. Вона змінила його життя. Він не дуже сумував, через смерть близьких йому людей, тому що він мав надію зустріти їх знову. Він не боявся за своє життя. Йому погрожували смертю противники християн, він сидів у в'язниці за свою віру, але це не зупинило його євангельську роботу. В чому був його секрет? Він кожен день вмирав з Ісусом.

2. Не грішіть (32б–34)

Якщо мертві не воскресають, ми можемо приєднатися до фаталістичного натовпу, який кричить: *“Будем їсти та пити, бо ми завтра вмерем!”* Ми не повинні підпадати під вплив натовпу; ми повинні жити життям найвищого морального стандарту перед Богом, який любить нас і який покликав нас бути Його дітьми. Якщо ми не віримо, що Бог, який воскресив Ісуса, ненавидить гріх, тоді ми не знаємо Бога.

Молитва: Господи, я вірю, що Ти воскресив Ісуса з мертвих. Допоможи мені вмирати разом з Ним кожен день для гріха, страху і власного я.

Одне слово: Я щодня умираю

В Христі всі оживуть

1 Коринтянам 15:20–28

(22): Бо так, як в Адамі вмирають усі, так само в Христі всі оживуть

1. Христос — первісток (20–23)

В Адамі всі вмирають. Адам повстав проти Бога і приніс гріх і смерть усім людям. Ми не можемо перемогти смерть через страхування життя, рахунок в банку чи медицину. Проблема життя та смерті — це проблема гріха. Бог послав Ісуса померти за наші гріхи. Він воскресив Його з мертвих. Коли ми повірили в Ісуса, наші гріхи були прощені, і в ту ж мить, ми отримали вічне життя. Ісус Христос — це первісток. Він воскрес із мертвих, і в Ньому ми всі ожили.

2. Належить Йому царювати (24–28)

Ісус прийде знову, зруйнувати всякий уряд, і владу всяку та силу. Він покладе всіх Своїх ворогів під ногами Своїми, виконуючи пророцтво Псалма 9:6. *“Як ворог останній смерть знищиться”*. Смерть переможена воскресінням. Коли все упокориться Ісусу, як Бог обіцяв, тоді Божий порядок створіння буде відновлено, і Бог буде царювати над усім вічно.

Молитва: Господи, дякую за життя і надію. Прийди скоріше і царюй вічно.

Одне слово: В Христі всі оживуть

Люби Господа усім серцем

Повторення Закону 6:1–25

(5): І люби Господа, Бога твого, усім серцем своїм, і всією душею своєю, і всією силою своєю!

1. Люби Господа, Бога твого (1–12)

Бог дав Своєму народу закон, тому що любив їх. Люди, які бережуть закон Божий, отримають Боже благословення. Бог хоче, щоб Його люди любили і поважали Його. Бог не хоче поверхневого поклоніння без серця. Він хоче, щоб ми корились Божим законам, тому що ми любимо Бога усім серцем, усією душею, усією силою своєю. Бог хоче, щоб ми зберігали Його слово в серці і навчили йому своїх дітей.

2. Бійтесь Бога і Йому одному служіть (13–25)

Наш Бог — Бог ревнитель. Він ненавидить ідолослужіння в будь-якій формі. Бог обіцяв Ізраїлю перемогу над сильними мешканцями Ханаану лише в тому випадку, коли вони бояться Його і зберігатимуть Його закони. Коли Божий народ збагатіє і житиме зручно в новій землі, з'явиться небезпека забути свою колишню вбогість і милість Бога, що Він зробив для них. Ми маємо пам'ятати велику Божу роботу, здійснену заради нашого спасіння, і вчити наших дітей відчуттю історії, тому що це є життя для нас і для них.

Молитва: Господь, я пам'ятаю Твою велику любов в моєму житті. Допоможи мені любити Тебе і служити Тобі від усього серця, усією душею і силою.

Одне слово: Люби Бога і виконуй Його заповіді

Не робіть компромісу з ідолопоклонством

Повторення Закону 7:1–26

(6): бо ти святий народ для Господа, Бога свого, тебе вибрав Господь, Бог твій, щоб ти був Йому вибраним народом зо всіх народів, що на поверхні землі

1. Дорогоцінна власність Бога (1–10)

Бог вибрав синів Ізраїля не через те, що вони мали якісь особливі якості, а для виконання обіцянки, що дав Бог Авраамові. Тому Божий народ не повинен бути гордим чи самоправедним. Вони вибрані серед всіх народів лише з милості Бога і їхній найбільший скарб — це Сам Бог. Бог знав слабкість людини та легкість, з якою гріх може підкорити людину. Тому, коли Його люди ввійдуть у обіцяну землю, то не повинні вступати в союз з мешканцями цієї землі, не повинні поріднюватися з ними, вони повинні винищити всі місця поклоніння ідолам, інакше гріхи хананеян приліпляться до них. Бог здобув собі народ Ізраїля і уклав з ними заповіт, тому вони повинні бути Його святим народом.

2. Слухайтеся Божого слова (11–26)

Якщо Ізраїль дотримуватиметься Божого слова і слухатиметься Божого закону, Бог зберігатиме заповіт любові, що уклав з Авраамом, і благословить народ в усьому. Ізраїльтяни будуть успішними не завдяки власним здібностям, а тому, що таке Боже благословіння. Божому народу не треба боятися битви з безбожниками, навіть, якщо ті здаються сильними. Божі люди мають довіряти Божій любові і силі та зберігати Боже благословіння.

Молитва: Господи, допоможи мені слухатися Твого слова і жити під Твоїм благословінням.

Одне слово: Зберігати Боже благословіння

Коли ж бо Христос не воскрес

1 Коринтянам 15:12–19

(17): Коли ж бо Христос не воскрес, тоді віра ваша даремна, — ви в своїх ще гріхах

1. Як немає ж воскресення мертвих (12–13)

...тоді ми пливемо серед моря смерті. Нема ніякої надії. Більше того, тоді навіть, Христос не воскрес. Коли ж Христос не воскрес, тоді нема жодного сенсу бути християнином. Нема ніякої *“доброї новини”*, щоб проповідувати. Немає прощення, і не існує шляху, щоб уникнути засудження і пекла.

2. Коли ж бо Христос не воскрес (14–19)

...тоді то загинули й ті, що в Христі упокоїлись! Смерть — це кінець. Ми не маємо надії і можемо тільки переповнюватися відчаєм і фаталізмом. Якщо немає надії на Царство Небесне, тоді християни, що жертвовно живуть для Ісуса і Євангелії — невдахи. *“Та нині Христос воскрес із мертвих”*. Ми маємо живу надію на Царство Небесне (1 Пет. 1:3,4). Ми знаємо, що коли ми померли з Христом, то й жити з Ним будемо (Рим. 6:8). Ми не невдахи, а переможці в Ісусі.

Молитва: Слава Богу, що воскресив Ісуса з мертвих, дав нам прощення і живу надію в Небесному Царстві!

Одне слово: Христос живий!

Свідки воскресіння

1 Коринтянам 15:5–11

(10): Та благодаттю Божою я те, що є, і благодать Його, що в мені, не даремна була, але я працював більше всіх їх, правда не я, але Божя благодать, що зо мною вона

1. З'явився Він Кифі, потім Дванадцятьом (5–7)

Віра, заснована на Біблії, — це не якісь невиразні почуття, філософія або красива теорія; твердою її основою є історичні події. Віра ґрунтується на конкретних історичних фактах та на свідченні очевидців. Воскреслий Ісус з'явився Петру і зміцнив його після зречення. Він з'явився Дванадцятьом, коли вони в страху тремтіли за закритими дверима. Він 40 днів, від дня Свого воскресіння до дня вознесіння, з'являвся віруючим, щоб насадити їм віру в воскресіння. Яків, брат Ісуса, і всі апостоли були свідками того факту, що Ісус воскрес із мертвих.

2. По всіх Він з'явився й мені (8–11)

Павло особисто зустрів воскреслого Ісуса, і його життя змінилося. Він був ворогом Бога, але по Божій благодаті Ісус зустрів його і змінив на плідного апостола, робітника Євангелії. Змінені життя — це найкраще свідчення факту воскресіння Ісуса.

Молитва: Господь, нехай Твоя сила воскресіння змінить мене в корисного Тобі робітника.

Одне слово: Свідок воскресіння

Боже виховання

Повторення Закону 8:1–20

(5): І пізнаєш ти в серці своїм, що, як навчає чоловік сина свого, так навчає тебе Господь, Бог твій

1. Виховання скромності (1–9)

Сорокарічне блукання Ізраїлю в пустелі не було безцільним. Бог виховував їх і навчав закону, щоб, виконуючи його, вони жили (1). Боже тренування — це Його любов. Найбільший духовний ворог — гордість. Мета виховання в пустелі полягала в тому, щоб навчити Ізраїль залежати не від людських можливостей, а від Бога. Бог упокорював ізраїльтян тим, що повів їх голодувати в пустелю, а потім дав манну, щоб навчити, що людина живе не самим хлібом, але словом Бога. Люди повинні бути скромними, щоб дотримуватися Божих заповідей.

2. І будеш ти їсти й наситишся, і поблагословиш Господа (10–20)

Коли Бог нас благословить і ми станемо багатими і усім задоволеними, тоді легко забути Бога і думати, що все це сталося завдяки нашим зусиллям і можливостям. Але вся наша сила приходить від Бога (18). Божий народ має віддавати славу і дякувати Богу, знаючи, що це від Нього приходять усі благословіння. Ізраїль має до кінця слухатися Божих законів і дотримуватися Його слова. Інакше Бог обіцяв залишити їх без любові і захисту, і вони будуть знищені.

Молитва: Господи, дякую Тобі за Твою милість і люблячі руки, що виховують і захищають.

Одне слово: Скромно покладайтеся на Бога

Бог слухає молитву заступництва

Повторення Закону 9:1–29

(26): І молився я до Господа й говорив: Владико Господи, не губи народу Свого та насліддя Свого, що Ти викупив Своєю величністю, що Ти вивів його з Єгипту сильною рукою!

1. Інструмент Божого суду (1–6)

Бог піде перед ізраїльтянами та дасть їм перемогу над сильними містами Ханаану. Але вони мають знати, що отримують цю перемогу не завдяки своїй праведності. Бог використає їх як інструмент Свого суду над ідолопоклонниками. Бог дасть землю ізраїльтянам, бо таким є Його заповіт з Авраамом, і тому що хананей дуже розпусні. Не можна неправильно тлумачити Божу милість чи користуватися нею задля своєї вигоди.

2. Заступницька молитва Мойсея (7–29)

Мойсей нагадав ізраїльтянам про їхнє падіння та про Божий гнів, що розгорівся через їхнє невір'я та непослух. Мойсей теж гнівався, але він довго заступався за народ у молитві і пості. Бог почув його і не знищив ізраїльтян. Заступницька молитва може змінити ситуацію.

Молитва: Господи, Ти спас мене лише з милості, бо хотів мене використовувати. Допоможи мені рости слугою молитви для Твого народу.

Одне слово: Бог слухає молитву заступництва

Сутність Євангелії

1 Коринтянам 15:1–4

(3,4): Бо я передав вам найперш, що й прийняв, — що Христос був умер ради наших гріхів за Писанням, і що Він був похований, і що третього дня Він воскрес за Писанням

1. Якою й спасаєтесь (1–2)

Церква в Коринті мала багато складних проблем. В цьому посланні Павло детально написав про багато з них. У більшості з нас є проблеми. Та якщо ми маємо Євангелію в серці, то кожна проблема стає можливістю зростати в нашій внутрішній людині. Тому Павло, залишивши проблеми, указав на Ісуса, Який воскрес із мертвих, і на Його Євангелію, яка є вирішенням усіх проблем. Якщо ми твердо тримаємося слова Ісуса, ми спасенні. Це Його обіцянка.

2. Передав вам найперш (3–4)

Христос помер за наші гріхи, був похований і воскрес третього дня. Ця подія є кульмінацією Божої історії спасіння. Це поворотна точка в історії людства. Смерть Ісуса і Його воскресіння перемогли силу гріха і смерті, і звільнили нас від рабства сатани. Коли ми приймаємо Євангелію і віримо в своєму серці, ми отримуємо спасіння. Це є Божа благодать. Це поворотний момент нашого життя.

Молитва: Господи, я вірю, що Ісус помер і воскрес для мене. Дякую Тобі, що дарував мені шлях, яким я можу прийти до Тебе.

Одне слово: Ісус Христос помер і воскрес для мене

На зібранні служіть Богу

1 Коринтянам 14:26–40

(33): бо Бог не є Богом безладу, але миру. Як по всіх Церквах у святих

1. На збудування церкви (26–28)

Напевно, коли церква в Коринті збиралася для служіння, там було багато шуму і безладу. Атмосфера не сприяла духовному росту, це не було справжнім служінням Богу. Співання гімнів, молитва і роз'яснення слова Бога — все це повинно бути частиною Богослужіння, але все повинно відбуватись належним чином. Це догоджає Богу і використовується ним на збудування церкви.

2. Добропристойно і статечно (29–40)

Пророки — це вчителі Біблії. Коли один говорить Боже слово на зібранні, інші повинні уважно слухати і оцінювати, як сказане співвідноситься з Біблією. Ті, хто має об'явлення від Бога, повинні говорити по черзі. Жінки мають схильність більше говорити ніж слухати. Якщо вони мають питання, бажають побазікати чи розмовляти про щось, що не стосується об'явлення від Бога, то нехай це роблять вдома. Богослужіння — це час для поклоніння Богу.

Молитва: Господи, допоможи нам створити атмосферу на Богослужінні, в якій Твій Дух може працювати, і в якій ми зможемо поклонятися Тобі в душі та правді.

Одне слово: Поклоняйся Богу і зростає у вірі

Обріжете ваші серця

Повторення Закону 10:1–22

(15,16): Тільки батьків твоїх уподобав Господь, щоб любити їх, і вибрав вас, їхнє насіння по них, зо всіх народів, як бачиш цього дня. І ви обріжете крайню плоть свого серця, а шиї своєї не зробите більше твердою

1. Бог дає закон вдруге (1–11)

Коли ізраїльтяни згрішили, поклоняючись золотому теляті, Бог вирішив їх знищити. Але Мойсей молився, і Бог пом'якшив Своє рішення. Він покликав Мойсея зійти на гору вдруге. Бог знову написав на камені десять заповідей; Він відділив левитів на особливе служіння священиків і для охорони ковчега. Бог почув молитву Мойсея і помилював цілий народ.

2. Обріжете ваші серця (12–22)

Бог є Господар землі і всього, що є на ній, але Він полюбив одного чоловіка, Авраама, і вибрав його нащадків, щоб були Його спадком. Бог вилив на Ізраїль всю Свою любов. Він хотів, щоб і люди любили Його. Любити Бога означає боятися й шанувати Його та слухатися Його слова. Обрізати серце означає відвернутися від світу і любити Бога всім серцем. Це означає відкинути егоїзм і любити безпорадних і нужденних, яких любить Бог. Це означає пам'ятати Божу милість і прославляти Бога всім серцем.

Молитва: Господи, обріж моє серце, щоб я любив Тебе і ближніх.

Одне слово: Обріжете своє серце

Вибирайте: благословення чи прокляття

Повторення Закону 11:1–32

(26): Ось, сьогодні я даю перед вами благословення й прокляття

1. Бог дає силу перемагати (1–9)

Ізраїльтяни бачили як Бог розділив Червоне море і знищив армію фараона; вони випробували могутню руку Бога і Його велич через виховання в пустелі; вони бачили як земля поглинула бунтівників (Числа 16). Бог влади та величі обіцяв дати ізраїльтянам силу перемогти ворогів, якщо вони любитимуть і слухатимуться Його.

2. Бог дбає про землю (10–32)

В Ханаані не було таких повноводих рік, як в Єгипті. Врожай повністю залежав від дощу, що Бог посилав з неба. Бог Сам дбав про це від початку й до кінця року. Бог обіцяв благословити ці землі і не допускати на них ворогів, якщо ізраїльтяни любитимуть Бога, слухатимуться Його заповідей і старанно навчатимуть цьому своїх дітей. Бог запропонував їм благословіння і прокляття. Люди мали вибирати. Церемонія вибору мала відбутися на горах Лбарізім та Евал в Ханаанській землі (26–32).

Молитва: Господи, дай мені духовну силу заявляти свої права на благословіння і обіцяне Тобою Царство.

Одне слово: Вибирайте благословіння

Дари духовні

1 Коринтянам 14:1–25

(25): і так таємниці серця його виявляються, і так він падає ницьма і вклоняється Богові й каже: “Бог справді між вами!”

1. Дбайте, щоб збагачуватись через дари на збудування Церкви! (1–12)

Шлях любові — це шукати духовні дари на збудування церкви. Дар інших мов спершу був даний, щоб підкріпити повеління Ісуса про світову місію. Павло каже, що краще шукати дарів, які можуть зміцнити інших — таких, як пророкування, аніж намагатися говорити іншими мовами. Пророкування — це дар розуміння Божого Слова. Пророк повинен мати віру і мужність безкомпромісно навчати і практично застосовувати слово Бога.

2. Говоріть зрозумілою мовою (13–25)

Інші мови можуть використовуватися в особистій молитві, але Павло закликає нас говорити зрозумілою мовою для того, щоб гріх невіруючих викривався і вони розкаювалися, падали ницьма і вклонялися Богу. В давні часи іноземні мови були знаком Божого суду, тому що вони були чутні, коли приходила ворожа армія. Тепер дар мов даний для того, щоб Євангеліє могло бути проповіданим по цілому світові.

Молитва: Господи, наповни мене Святим Духом і дай дари необхідні для служіння іншим людям.

Одне слово: Використовуй Божі дари на збудування інших

А найбільша між ними любов!

1 Коринтянам 13:1–13

*(13): А тепер залишаються віра, надія, любов, — оці три. А найбільша між ними — любов!***1. Найважливіша річ (1–3)**

Любов є однією з життєво важливих рис характеру християнина. Ісус дав нам повеління любити один одного. Також Він наказав любити і наших ворогів. Любов — це клей, який об'єднує Тіло Христове. Не важливо, які інші чесноти має людина, якщо вона не має любові, всі її старання будуть даремні. Але якщо вона має любов, тоді навіть її слабкості можуть стати перевагами.

2. Сутність християнської любові (4–7)

Вірші 4–7 говорять нам, що є любов'ю. Ісус показав приклад любові. Він хоче, щоб ми наслідували Його. Коли в нашому серці є дух роздратування, гордості, егоїзму і непокори, тоді там немає місця для любові. Людська любов вимагає зворотнього почуття, інколи це навіть шкодить об'єкту любові. Але любов Ісуса безумовна, вона буде.

3. Любов вічна (8–13)

Пророцтва припиняться; знання скасується; навіть віра обернеться баченням. Та ми повинні рости в любові, поки образ Ісуса не виросте в нас. Ми пізнаємо досконалу любов, коли зустрінемо Його в небесах.

Молитва: Господи, допоможи мені любити інших**Одне слово:** А найбільша між ними любов!**Йдіть Божим шляхом і тіштеся**

Повторення Закону 12:1–31

*(7): І будете їсти там перед лицем Господа, Бога вашого, і будете тішитися всім, до чого доторкнеться ваша рука, ви та дома ваші, якими поблагословив тебе Господь, Бог твій***1. Ідіть на те місце, що його вибере Господь (1–14)**

Найстрашніший ворог не той, що погрожує зброєю, а той, що звертає серця людей до ідолопоклонства. Ханаанські ідоли були огидні Богу і були спокусою для ізраїльтян. Тому ізраїльтяни мали знищити всі місця, де хананеї служили своїм богам. Після того, як вибраний народ завоює ці землі, Бог вибере одне місце для поклоніння. Згодом цим місцем став Єрусалим.

2. Вклоняйтеся Богу згідно з Його волею (15–31)

Ханаанський спосіб поклоніння містив огидні ритуали: перелюб і принесення дітей в жертву (31). Але служіння Богу має нести радість і життя (7,18). Божі люди мають їсти в Божій присутності і тішитися працею рук своїх. Вони мають шанувати життя (23) та Божих слуг. Божі люди мають вклонятися Богу згідно з Його волею, а не за своїми уявленнями. Вони мають виконувати Божі закони.

Молитва: Господи, я тішуся перед Тобою. Допоможи служити Тобі по-Твоєму. Допоможи мені вклонятися Тобі щонеділі у Божому домі.**Одне слово:** Тіштеся перед Господом

Не обманюйте себе

Повторення Закону 13:1–19

(4,5): То не слухайся слів того пророка або того сновидця, бо цим Господь, Бог ваш, випробовує вас, щоб пізнати, чи ви любите Господа, Бога вашого, усім своїм серцем і всією своєю душею. За Господом, Богом вашим, будете ходити, і Його будете боятися, і заповіді його будете виконувати, і голосу Його будете слухатися, і Йому будете служити, і до Нього будете линути

1. Випробування вашої любові до Бога (1–6а)

Серце оманливе, його легко збити з пантелику, але якщо любов до Бога горить у ньому, ми маємо духовну проникливість. Неправдиві пророки та сновидці не зможуть обдурити нас при надливими словами. Ми маємо любити й шанувати Бога та слухатися Його слова.

2. І вигубиш зло з—посеред себе (6б–18)

Коли ізраїльське суспільство формувалося, за спробу відвести людину від Бога карали смертю. Духовна смерть значно серйозніша за фізичну (Дії 5:1–11). Навіть якщо ті, кого ми любимо, спокушають нас відійти від Бога, ми маємо стояти на боці Бога. Не треба жаліти чи виправдовувати людей, що заслуговують Божого покарання. Якщо ціле місто вклоняється ідолам, все місто має бути покаране. Більшість не завжди права. Навіть якщо все суспільство схвалює ідолопоклонство і розпусту, воно неправе. Бог не перестане ненавидіти зло. Він вирішує проблему зла різними способами.

Молитва: Господи, запали в моєму серці такий вогонь любові до Тебе, щоб ніщо не могло відвести мене від Тебе.

Одне слово: Любіть Бога і не будьте обманутими

Тіло Христа

1 Коринтянам 12:12–31

(12): Бо як тіло одне, але має членів багато, усі ж члени тіла, хоч їх багато, то тіло одне, так і Христос

1. Один Дух; одне тіло (12, 13)

Християнська церква — це тіло Христа. Христос має лише одне тіло. Бог хрестить Святим Духом всіх, хто розкався у своїх гріхах та прийняв Ісуса як Спасителя і Господа; всі вони, без виключення, є частинами тіла Христа. Може здаватися, що існує багато груп та деномінацій, але всі вони встановлені людьми. З точки зору Бога існує лише одна істинна, невидима церква Ісуса Христа.

2. Тіло складається з багатьох членів (14–31)

Руки не змагаються з ногами; ніс і око обоє дорогоцінні. Якщо я обпечу палець, все моє тіло страждає. Кожна людина в християнському зібранні виконує щось для побудови всієї церкви. Деякі роботи здаються людям більш ефектними, але для Христа, Котрий є головою, кожна людина дорогоцінна. Якщо ми любимо Ісуса, ми можемо робити все, що догоджає Йому і радіти навіть в стражданнях.

Молитва: Господь, допоможи мені поважати і любити кожного з Твоїх дорогоцінних дітей, та використовуй мої дари для зміцнення тіла.

Одне слово: Один Дух, одне тіло, багато членів

Один дух, різні дари

1 Коринтянам 12:1–11

(Зб): І не може сказати ніхто: Ісус то Господь, як тільки Духом Святим

1. Ісус — Господь (1–4)

Коли ми жили в гріху, далеко від Бога, наше життя було безладним. У своїй нерозумності ми дозволяли ідолам панувати в наших серцях. Бог дає Свій Святий Дух кожному, хто покається та повірить в Євангеліє. Через роботу Духа в нашому житті, ми сповідуємо: *“Ісус — це Господь”*. Якщо Ісус — Господь і Цар мого життя, то в ньому є порядок і напрямок. Робота Божого Духа різна в кожній людині, але Бог — один і той Самий, Він веде всіх до послуху Ісусу.

2. Кожному дається дар для спільного блага (5–11)

Бог дає різноманітні дари кожній людині, але один і той Самий Святий Дух працює в кожному житті. Божим даром не можна користуватися егоїстично. Святий Дух даний нам не для того, щоб почуватися добре; Він приходить, щоб дати нам можливість працювати для Бога. Бог дає духовні дари з однією метою: зміцнювати віруючих у вірі та любові і, таким чином, прославляти Бога.

Молитва: Господь, керуй моїм життям так, щоб все, ким я є, та що маю могло бути використане для Твоєї слави і служіння Твоєму народу.

Одне слово: Ісус — Господь!

Ти святий народ для Господа

Повторення Закону 14:1–29

(2): бо ти святий народ для Господа, Бога твого, і Господь тебе вибрав, щоб був ти Йому вибраним народом зо всіх народів, що на поверхні землі

1. Святі люди Божі (1–21)

Бог змінював недисципліноване плем'я колишніх рабів у святих людей, що можуть бути царством священників. Закони про чистих та нечистих тварин Бог дав не заради фізичного здоров'я. Бог хотів навчити ізраїльтян не йти за традиціями хананей, а слухатися Його слова. Їжа дуже важлива. Коли Божі люди слухаються Його в питаннях їжі, вони зможуть слухатися Його в усьому. Бог використовував ці закони, щоб виховувати Свій народ; згодом Ісус оголосив усе чистим (Мк. 7:29).

2. Щоб поблагословив тебе Господь (22–29)

Десятина — це 1/10 частина прибутку, яку ми маємо віддати Господові. Серце людини знаходиться там, де її гаманець. Десятину треба було використовувати у два способи. Щороку частину використовували, щоб разом їсти і радіти у Божій присутності; кожен третій рік десятина відкладалася для нужденних. Люди Божі не мають бути егоїстами. Бог хоче, щоб Його народ пам'ятав про ближніх.

Молитва: Господи, дякую, що кров'ю Ісуса Христа Ти зробив мене святою людиною. Допоможи приймати Твоє тренування й зростати в святості.

Одне слово: Живіть як святі люди Божі

Живіть під Божим благословінням

Повторення Закону 15:1–23

(4,5): та тільки не буде серед тебе вбогого, бо конче поблагословить тебе Господь у Краї, якого Господь, Бог твій, дає тобі на спадок, щоб ти посів його, якщо тільки конче будеш ти слухатися голосу Господа, Бога свого, щоб додержувати виконувати кожну ту заповідь, що я наказую тобі сьогодні

1. Позичайте вбогим (1–11)

Жадібні та егоїстичні люди відділяють себе від Божого благословіння. Бог звільнив Свій народ із рабства людей та матеріальних речей, і тому звелів їм кожні 7 років відпускати борги. Ізраїльтяни не мали бути скупими та мати жорстке серце до вбогих. Вони мали вільно позичати, незважаючи на наближення сьомого року; вони мали давати щиросердо, без жалю. Тоді Бог обіцяв благословити їх та зробити багатими. Тому Божі люди завжди є кредиторами, а не позичальниками; вони можуть керувати, а не знаходитися під владою. Вибраний народ мав жити під благословенням Бога.

2. Відпусти раба свого (12–23)

Ізраїльтяни були рабами, але Бог викупив їх і зробив вільними. Але вони ще жили під впливом тогочасної культури. Бог звелів їм кожний сьомий рік відпускати своїх рабів–євреїв на волю, та не з порожніми руками. Ізраїльтяни мали також відділяти первородну худобу від своїх отар та їсти її перед Господом.

Молитва: Господи, дай мені щедре серце і руку. Учи мене, як жити під Твоїм благословінням.

Одне слово: Не будьте егоїстами

Господня Вечеря

1 Коринтянам 11:17–34

(25, 26): Так само і чашу взяв Він по Вечері й сказав: Ця чаша Новий Заповіт у Моїй крові. Це робіть, коли тільки будете пити, на спомин про Мене! Бо кожного разу, як будете їсти цей хліб та чашу цю пити, смерть Господню звіщате, аж доки Він прийде

1. Егоїстичні християни (17–22)

Коли коринтські християни збирались разом для спільної вечері та їли разом Господню Вечерю, вони думали не про Господа, а про їжу та пиття. Замість того, щоб об'єднати їх, їжа стала предметом розділення. Коли ми збираємось разом, ми повинні бути чутливими до потреб один одного, а не тільки думати про себе.

2. Значення Господньої Вечері (23–34)

В ту ніч, коли Ісус був зраджений, Він навчив Своїх учнів значенню Своєї смерті та обіцяв їм, що прийде знову. Хліб символізує поранене тіло Ісуса. Це говорить мені про те, що він любить мене, та, що Він любить світ. Чаша символізує новий заповіт, скріплений Його кров'ю. Його кров очистила мої гріхи, і я з'єднаний з Ним в Його смерті та воскресінні. Я повинен звіщати Його смерть за гріхи світу до того часу, коли Він знову прийде.

Молитва: Господь, дякую за новий заповіт Твоєї крові. Допоможи мені любити братів християн та звіщати Євангелію прощення доки ти не прийдеш.

Одне слово: Звіщай про Ісуса доки Він прийде

Духовний порядок

1 Коринтянам 11:2–16

(12): Бо як жінка від чоловіка, так і чоловік через жінку; а все від Бога

1. Наслідувати лідерам, котрі наслідують Христу (2)

Павло був духовним лідером, тому що він намагався наслідувати Христу (1). Віруючим потрібні пастирі, котрі показують приклад в слідуванні за Христом, та, щоб рости, їм потрібен духовний порядок.

2. Славте Бога; поважайте один одного (3–16)

Насолоджуючись своєю свободою в Христі, коринфські християни забували важливість поваги один до одного та благоговіння перед Богом. Це відобразилось на їх поклонінні. В культурі того часу чоловіки являли свою повагу до Бога тим, що знімали свої капелюхи в церкві, тоді як жінки покривали голову коли молились або проповідували. Безсоромні жінки стригли своє волосся. Наша культура відрізняється, та, тим не менше, ми повинні виявляти повагу Богу і нашим братам християнам. У Бога чоловіки та жінки залежні один від одного. Єва була створена з ребра Адама, помічником йому. Але чоловіки народжені жінками. Вони поважають своїх матерів. Все походить від Бога.

Молитва: Господь, допоможи мені додержуватись духовного порядку та виявляти повагу Тобі та іншим своїм одягом та розмовою

Одне слово: Славте Бога; поважайте один одного

Святкуй милість Бога

Повторення Закону 16:1–22

(16): Три рази в році вся чоловіча стать буде з'являтися перед лице Господа, Бога твого, у місці, яке Він вибере: у свято Опрісноків, і в свято Тижнів, і в свято Кучок, і ніхто не буде бачений перед лицем Господнім упорожні

1. Святкуй Пасху (1–8)

Життя в обіцяній землі повинне бути радісним святкуванням милості Бога. Ізраїльтяни повинні були три рази на рік збиратися разом в місці, що вибере Господь, щоб принести добровільні жертви і радіти перед Господом. Пасха повинна відзначатися як нагадування про те, що вони були рабами в Єгипті, і що Бог звільнив їх Своєю всемогутньою рукою. Ми також повинні пам'ятати рятівну милість Бога і радіти.

2. Свято Тижнів (9–12)

Це свято подяки відзначався через сім тижнів після початку збору врожаю. Це був час, щоб підтвердити, що врожай — благословення Бога, і щоб дякувати Йому.

3. Свято Кучок (13–22)

Це свято відзначається в кінці збору врожаю. Протягом семи днів ізраїльтяни повинні були жити в невеликих наметах, в яких вони жили в пустелі, і згадувати милість Бога. Божа милість робить життя вибраного народу в обіцяній землі радісним, тому люди повинні поступати за законом Бога і служити Єдиному Богу.

Молитва: Господь, допоможи мені пам'ятати Твою милість і зберігати подяку в серці.

Одне слово: Пам'ятай милість Бога і радій

Люди Закону

Повторення Закону 17:1–20

(19): І буде вона з ним, і буде він читати в ній усі дні свого життя, щоб учився боятися Господа, Бога свого, щоб додержувати всіх слів цього Закону та тих постанов, щоб виконувати їх.

1. Не порушуй завіту (1–7)

Більшість людей живуть відповідно до своїх почуттів і бажань, керуються власними ідеями і власними уявленнями про добро і зло. Але люди Бога — люди завіту, люди Біблії. Ідолопоклонство — таке ж порушення відносин завіту, як і перелюб — руйнування відносин шлюбу. Астрологія, спиритизм і будь-які інші види ідолопоклонства повинні бути покарані і винищені з народу Божого.

2. Встановити правосуддя (8–13)

Тільки Бог має бути мірилом правосуддя і встановлювати порядок серед людей завіту. Судді народу мали призначатися з тих, хто знав Слово Бога і жив відповідно до нього (16:18–20). Вони повинні були бути слухняними Богу до смерті.

3. Цар (14–20)

Цар Божого народу повинен вивчати Біблію і жити по ній. Він повинен обачно ставитися до грошей, жінок та іноземної культури. Цар не повинен пишатися. Цар Соломон повинен був поважати слово Бога (3 Цар.11: 2, 2 Пар.1 :14–17; 3 Цар. 10:28)

Молитва: Господь, допоможи Твоїм людям завіту жити по Твоєму слову, а не за велінням часу.

Одне слово: Люди Бога повинні жити за Божим словом

Свобода віруючих

1 Коринтянам 10:23–11:1

(10:31): Тож, коли ви їсте, чи коли ви п'єте, або коли інше що робите, усе на Божу славу робіть!

1. Шукайте корисного для інших (10:23–30)

Віруючі повинні ставити Ісуса на перше місце, інших на друге та себе на останнє. Ісус звільнив нас від гріха та закону, але ми повинні використовувати нашу волю для того, щоб зміцнювати інших. Ми повинні поважати совість наших братів та сестер. Можливо, деякі наші вчинки обмежені совістю інших, але Павло закликає нас відповідати за наш вплив на інших. Ісус сказав, що краще бути кинутим в море з камінням на шії, ніж спокушати іншу людину до гріху (Мк.9:42). Заради інших, ми можемо відмовитись від розваг.

2. Шукайте слави Богу (10:31–11:1)

Щоб ми не робили, ми повинні робити це для слави Бога. Ми повинні оцінювати свої вчинки (їжа та напої, вхід і вихід, розмова та мовчання) з одним критерієм: *“Чи прославляє це Бога?”* Якщо ми шукаємо найвищої користі для інших, тобто, щоб вони спасались та зросли в Христі, то це догоджає Богу. Ми повинні слідувати прикладу Павла, котрий слідував Христу.

Молитва: Господь, допоможи мені поставити на перше місце Тебе, інших на друге і себе на останнє.

Одне слово: Слава Богу; користь іншим

Не йдіть на компроміс із служінням ідолам

1 Коринтянам 10:14–22

(21): Бо не можете пити чаші Господньої та чаші демонської; не можете бути спільниками Господнього столу й столу демонського

1. Утікайте від служіння ідолам (14–17)

Причастя нагадує нам, що ми вступили в заповіт крові з Ісусом. Коли ми каємось та отримуємо пробачення через кров Ісуса, то стаємо частиною тіла Христа. Цей обов'язок з'єднує, навіть більше ніж шлюб. Божий обов'язок по відношенню до нас і наш, по відношенню до Нього, скріплені кров'ю Його Сина.

2. Розгляньте невдачу Ізраїльтян (18–22)

Ізраїльтянам не вдалось втримати Боже благословення в обіцяній землі тому що вони пішли на компроміс з язичницькою культурою. Поклоніння ідолам — це духовний перелюб. Це — невірність Богу. Ми не повинні чинити при одних обставинах як християни, а при інших — як невіруючі. В Коринті, як і в стародавньому Ізраїлі, служіння ідолам було частиною культури та давньою традицією, і християн постійно спокушали компромісом. Але віруючі не повинні йти на компроміс.

Молитва: Господь, я був безнадійним грішником, але кров Ісуса очистила мене. Поможі мені бути вірним Тобі завжди.

Одне слово: Спільник тіла та крові Христа

Священик і пророк

Повторення Закону 18:1–22

(2): А спадку не буде йому серед братів його: Господь Він спадок його, як Він говорив був йому

1. Священики і левити (1–13)

Бог поставив два види духовних лідерів, щоб пасти свій народ: священиків і пророків. Всіх нащадків Аарона з коліна Левія було обрано священиками для постійного служіння Богу. Вони не отримали землі в землі обітниць, тому що Сам Господь був їх спадщиною. Бог встановив систему жертвоприношень, щоб вчити людей суті гріха. Він зробив кров жертви єдиним шляхом прощення. Грішна людина має підійти до Бога тільки тим шляхом, що відкрив Бог. Це вказує на Ісуса, Агнця Бога, що взяв на Себе гріх світу. Ті, хто сповідують покаєння і прощення гріхів через кров Ісуса, і є царство священиків.

2. Пророки (14–22)

Істинний пророк — той, хто говорить Слово Бога; він передає людям все, що Бог наказав йому сказати. Пророк не може проповідувати від себе або висловлювати свою власну думку. Бог обіцяв Ізраїлю поставити пророка подібного Мойсеєві, це обіцянка справдилася в Ісусі (Дії 3:21–26). Люди Бога не повинні слухати лжепророків, звертатися до гороскопів та ворожок.

Молитва: Господь, Ти — мій уділ. Я прийшов до Тебе через кров Ісуса. Допоможі мені вірно навчати людей Твоєму слову.

Одне слово: Слухайте слово Бога

Правосуддя й милосердя

Повторення Закону 19:1–21

(9): Коли ти будеш додержувати всі ці заповіді, щоб виконувати їх, що я наказую тобі сьогодні, щоб любити Господа, Бога свого, і щоб ходити дорогами Його всі дні, то додаси собі ще три місті понад ті три

1. Міста притулку (1–14)

Ізраїль вийшов з рабства. У рабському суспільстві з помилками та злочинами розбиралися спонтанно, за людським свавіллям, в основі ж закону Бога лежить правосуддя. Люди повинні вершити правосуддя, не забуваючи про милосердя. Шість міст в землі обітованій повинні були стати “містами притулками” (2,9). Там чоловік, що випадково, по необачності вбив ближнього “без наміру”, міг сховатися від гніву месника. З іншого боку, той, хто вб'є навмисно — в гніві чи ненависті — повинен бути притягнутий до суду. У правосудді Бога немає місця людським примхам, гніву або помсти.

2. Свідки (15–21)

Правда може бути встановлена за наявності свідків; винна чи не винна людина можна вирішити тільки на підставі показань свідків. Лжесвідок — це найбільше зло, тому що він перекручує правосуддя. На основному правилі правосуддя — око за око, зуб за зуб — Ісус збудував більш високу концепцію правосуддя — викуплення милосердям і прощенням.

Молитва: Господь, дякую Тобі за те, що в хресті Ісуса Христа я знайшов притулок. Допоможи мені поступати справедливо і милосердно.

Одне слово: Люби Бога і йди Його шляхами

Застереження історії та вихід з положення

1 Коринтянам 10:1–13

(6,12,13): А це були приклади нам, щоб ми пожадливі на зло не були, як були пожадливі й вони... Тому то, хто думає, ніби стоїть він, нехай стережеться, щоб не впасти! Досягла вас спроба не інша, тільки людська; але вірний Бог, Який не попустить, щоб ви випробовувалися більше, ніж можете, але при спробі й полегшення дасть, щоб знести могли ви її

1. Невдача батьків (1–11)

Народ Ізраїлю мав великі духовні привілеї. Ізраїльтяни були звільнені від рабства в Єгипті. Вони були хрещені переходом через Червоне море. Вони їли хліб з небес, пили зі скелі, і, таким чином, були причетні Христу. Але більшість з них не догодила Богу, і померли в пустелі. Чому? Їх серця не змінилися; вони продовжували вклонятися ідолам народів, що оточували їх.

2. Бог дає вихід зі спокус (12, 13)

Ми не повинні повторювати помилки Ізраїлю. Ми належимо Ісусу і повинні вчитися на їх помилках. Ми не повинні йти на компроміс з матеріалізмом та розбещеністю нашого часу. Ми повинні бути сповнені не скаргами, а подякою. Якщо ми не будемо гордими і самозадоволеними, але будемо усвідомлювати, що слабкі та потребуємо допомоги, вірний Бог захистить від будь-яких спокус.

Молитва: Господь, допоможи мені пильнувати в усякий час, щоб знайти вихід з будь-яких спокус. Допоможи мені вчитися в тих, хто зазнав невдачі, та жити чистим і вдячним життям.

Одне слово: Покладатися на Бога та дякувати

Духовне тренування

1 Коринтянам 9:24–27

(24): Хіба ви не знаєте, що ті, хто на перегонах біжить, усі біжать, але нагороду приймає один? Біжіть так, щоб одержали ви!

1. Суворе тренування (24, 25)

Павло порівняв себе з боксером, або з бігуном–марафонцем під час тренування. Щоб отримати приз, атлети витримують сильне фізичне навантаження. Бігун суворо тренує своє тіло. Він знає, що лише одна людина отримує вінок переможця. Він хоче бути цією людиною, хоч і знає, що отриманий вінець тлінний. Наскільки ж більше повинні ми підкоритись Божому вихованню, щоб здобути нетлінний вінець життя!

2. Тож біжу я не так, немов на непевне (26, 27)

Павло не біг духовні перегони безцільно. У його тренування була мета. Його особисті жертви та самодисципліна були для насадження Євангелії в поганському світі. Він не бив повітря; кожен удар кулака досягав поставленої цілі. Він тренував себе жити в відповідності з Євангелією, яку він проповідував, так, щоб не бути дискваліфікованим.

Молитва: Господь, допоможи мені жити в відповідності з Євангелією. Допоможи мені дисциплінувати себе.

Одне слово: Не бий повітря; біжи до перемоги

У військовому поході

Повторення Закону 20:1–20

(1): Коли ти вийдеш на війну проти свого ворога, та побачиши коні й вози, та народ, численніший від тебе, то не будеш боятися їх, бо з тобою Господь, Бог твій, що вивів тебе з єгипетського краю

1. Ставлення воїна Господа (1–9)

Результат битви визначається не чисельністю військ. Воїн Господа не повинен дозволяти сумнівам оселитися в серці. Бог обіцяв, що буде з ним і дасть перемогу. Якщо він вірить цій обіцянці, він здолає ворога. Воїн не має права захоплюватися цивільними справами, які забирають у нього сили. Людям, чії серця зайняті особистими справами, найкраще залишатися вдома.

2. Завоювати землю (10–20)

Завоювання Ханаану було судом Бога над ідолопоклонством і розбещенням хананейців. Бог тренував свій народ у покорі, даючи їм вказівки, що робити з переможеними ворогами. Для народів, що живуть за межами Ханаана, був один закон, для хананейців — зовсім інший закон. Бог хоче зберегти духовне життя і чистоту Своїх людей. Віруючі, що йдуть на компроміс зі світом та ідолопоклонством, помруть; у них немає ніякої надії в світі.

Молитва: Господь, допоможи мені бути добрим воїном Ісуса Христа. Допоможи мені довіряти Тобі всі перемоги.

Одне слово: Не бійся, чекай перемоги від Бога

Виховання поваги та відповідальності

Повторення Закону 21:1–23

(8): Прости народові своєму, Ізраїлеві, якого Ти, Господи, викупив, і не дай неповинної крові посеред народу Свого, Ізраїля, І буде прощена їм та кров

1. Спокута невинної крові (1–9)

Раби відрізняються невмінням поважати інших і безвідповідальністю. Але життя священне тому що воно дано Богом. Якщо буде скоєно вбивство, і винуватець не буде знайдений, то місто найближчий до місця злочину повинно взяти на себе відповідальність. Старійшини повинні принести жертву крові, щоб змити гріх з себе та народу.

2. Повага і порядок (10–23)

Люди повинні поважати жінок, навіть полонених. Людина повинна слідувати законам Бога, а не своїм почуттям чи сімейним традиціям (15–17). Неслухняні діти, які відкидають батьківське виховання, це проблема не лише сім'ї, але й усього суспільства. Нам таке покарання здається занадто жорстоким, але повага і духовний порядок — необхідний фундамент для формування нації. Насіння непокори має бути видалене з зародка духовної нації. У вірші 23 можна побачити покарання Ісуса, Який взяв на Себе наше прокляття (Гал. 3:13).

Молитва: Господь, дякую Тобі за те, що Ти вчиш нас поважати людське життя і людей. Допоможи мені жити по Твоїм законам, а не по своїм почуттям.

Одне слово: Поважай інших; виконуй слово Бога

Все для всіх

1 Коринтянам 9:15–23

(22б): Для всіх я був усе, щоб спасти бодай деяких

1. Горе мені, коли я не звіщаю Євангелії! (15–18)

Павло проповідував Євангелію завдяки Божій благодаті в його житті. Він вважав, що звіщати Євангелію — це необхідний обов'язок. Він не чекав ніякої нагороди. Він скоріше був згоден відмовитися від своїх людських прав, ніж відмовитися розділити Євангелію життя з грішним світом. Він робив це, виконуючи свій обов'язок перед Богом.

2. Щоб спасти бодай деяких (19–23)

Мета Павла, який навчав слову Бога, була чіткою: він хотів, щоб всі люди прийшли до Христа та врятувались. Для цієї мети він відкинув свої особисті почуття і навіть пішов проти юдейської совісті, щоб досягти тих, за кого помер Христос. Він став усім для всіх людей, щоб бути спільником Євангелії.

Молитва: Господь, допоможи мені вірно навчати Твоєму слову, щоб спасти бодай деяких.

Одне слово: Щоб спасти бодай деяких

Права та свобода

1 Коринтянам 9:1–14

(12б): Але ми не вжили цього права, та все терпимо, аби перешкоди якої Христовій Євангелії ми не вчинили

1. Хіба ж я не вільний? (1–12а)

Павло був вільним тому що зустрів Ісуса. Бог працював через нього в Коринті та змінив життя віруючих. Це свідчило, що його місія була від Бога. Павла критикували ті, хто заздрило його успішному служінню. Як у християнина та слуги Бога він мав деякі невід’ємні права: отримувати зарплатню, одружитися та скрізь мандрувати зі своєю дружиною, мати родину. Петро та інші апостоли користувалися цими правами. Більш за те, права Божих слуг чітко визначені Священним Писанням. Кожен, хто працює, має право отримувати кошти за свою роботу. Робітники Євангелії не виключення.

2. Та все терпимо (12б–14)

Павло відмовлявся від своїх прав заради проповіді Євангелії. Він заробляв на життя виготовленням наметів. Він не одружився. Він сказав: *“Ми все терпимо, аби перешкоди якої Христовій Євангелії ми не вчинили”*. Він не уникав хреста у своєму особистому житті. Його єдиною метою було звіщати Євангелію.

Молитва: Господь, пробач моє егоїстичне життя і допоможи мені відмовитись від будь-яких прав, котрі заважають Євангелії.

Одне слово: Я віддаю свої права Ісусу

Будьте святі

Повторення Закону 22:1–30

(1): Коли побачиш вола свого брата або щось із отари, що заблудили, то ти не сховаєшся від них, а конче вернеш їх своєму братові

1. Не ухиляйся від Цього (1–12)

Господь хоче, щоб Його святі люди були відповідальними. Вони повинні бути відповідальні за власність ближніх, навіть коли інша людина недбала. Необачна жорстокість показує зіпсованість серця. Люди Бога повинні навчитися правосуддю і милосердю — навіть до птахів. Ці закони у відповідності з вимогою часу вчили Божий народ піклуватися про інших і тримати свої серця і життя в чистоті.

2. Відповідальність у сімейному житті (13–30)

Бог створював сім’ю як благословення людині. Її мета — служіння Богу і створення нового життя. Якщо люди відкидають відповідальність, що невід’ємна від благословення Бога, вони цим ігнорують Бога і Його закони. Вони накликають на себе гнів Бога, опоганюють свої власні життя, руйнують сім’ї і розбещують суспільство. Бог сказав до народу духовних немовлят: *“вигубиши зло з-посеред себе”*.

Молитва: Господь, допоможи мені жити чисто та відповідально перед Тобою.

Одне слово: Будьте відповідальними

Святі люди тримають стан чистим

Повторення Закону 23:1–25

(14): Бо Господь, Бог твій, ходить у середині табору твого, щоб тебе спасати, і видавати ворогів твоїх тобі. І буде табір твій святий, і Він не побачить у тебе соромітної речі, і не відвернеться

1. Святі збори (1–14)

Закон суворо визначав, хто може, а хто не може брати участь у зборах людей Бога. Бог пам'ятає минуле і покладає на людей відповідальність за гріхи їх батьків. Але Бог милості приймає всіх людей, які мають віру (Думайте про жінок в родоводі Ісуса. Всі вони виключення з цих правил. Мф. 1). Господь ходить в таборі, захищаючи Свій народ, тому табір повинен залишатися чистим і пристойним.

2. Спеціальні правила для святих людей (15–25)

Бог не хотів, щоб Його людей пригнічували інші; Він не хотів, щоб вони були залучені в аморальні справи. Він хотів, щоб вони відповідали за свої слова і щедро ділилися тим, що мають.

Молитва: Господь, дякую Тобі за Твою милість. Дякую за дорогоцінну кров Ісуса, яка спокутувала мене від пустого життя, відданої мені моїми предками. Допоможи мені тримати своє серце і життя в чистоті і бути щедрим.

Одне слово: Господь ходить в таборі

Любов буде

1 Коринтянам 8:1–13

(16): Знання ж надимає, любов же буде!

1. Знання надимає (1–6)

Ми всі маємо знання про Бога. Ми знаємо, що Він — Творець цього світу і що ідол у світі ніщо. Ми знаємо, що Бог створив все через Ісуса Христа. Все приходиться через Нього, тому немає необхідності забороняти споживати певні види їжі. Але хоча ми багато-чого знаємо, без любові до Бога (3) ці знання лише роблять нас гордими та непотрібними.

2. Любов буде (7–13)

Ми вільні, тому що живемо під благодаттю, а не під законом. Але потрібно використовувати свою свободу щоб зміцнювати інших. Іноді наші брати і сестри страждають через грішне минуле. Любов вимагає від нас не губити їх своїми бездумними вчинками. Любити Бога значить любити братів та зміцнювати їхню віру. Не потрібно без необхідності ранити їхню совість. Любов до інших вимагає відповідальності за свої вчинки. Свою свободу потрібно використовувати, щоб любити Бога та інших.

Молитва: Господи, допоможи мені укріпляти інших, не губити і не спокушати їх своїми егоїстичними вчинками.

Одне слово: Знання надимає, а любов буде

Горливо держіться Господа

1 Коринтянам 7:32–40

*(35): А це я кажу вам самим на пожиток, а не щоб сильце вам накинати, але щоб пристойно й горливо держались ви Господа***1. Як мені догодити Господу? (32–35)**

Павло не проти шлюбу, але він хоче, щоб ми поставили шлюб на належне йому місце в своєму житті. Прагнення чоловіка чи жінки піклуватися про свого співробітника природне. Але християнин не повинен лише жити по природнім бажанням. Він повинен боротися за те, щоб його найвищим бажанням було догодити Господу.

2. Виходити заміж чи ні? (36–40)

Єдиною альтернативою шлюбу в християнстві є неодруження. Для більшості людей воля Бога в тому, щоб вступати в шлюб, але зустрічаються і винятки. У будь-якому разі на першому місці в житті повинна бути любов до Бога і прагнення жити по Його волі. Людина може створювати сім'ю чи ні в залежності від Божого дару і Його напрямку. Навіть вдова може ще раз вийти заміж, але лише за віруючого. Особисто сам Павло дякував Богові за дар жити неодруженим.

Молитва: Господи, допоможи мені берегти духовний порядок в своєму погляді на шлюб і сім'ю. Допоможи мені догодити Тобі і не клопотатись через життєві речі.

Одне слово: Як мені догодити Господу?

Пам'ятайте, що ви були рабами

Повторення Закону 24:1–22

*(18): І будеш пам'ятати, що рабом був ти сам у Єгипті, і викупив тебе Господь, Бог твій, звідти, тому я наказую тобі робити цю річ***1. Не користуйтеся перевагою над слабкими (1–6)**

У світі, де жінки не мали ніяких прав, закон давав їм захист. Закон встановлював нові сімейні відносини, щоб кожен рід міг пустити коріння (5). Людина більш важливий, ніж матеріальні цінності, тому закон захищав бідних (6,7).

2. Пам'ятайте, що ви були рабами (7–22)

Егоїстичні люди мають схильність забувати, ким вони були раніше та милість, що Бог дав їм, можуть поневолювати і продавати своїх братів. Закон Бога не жорстокий, а мудрий, він допомагає визначити і видалити заразну хворобу. Він стоїть на захисті всього суспільства. Закон не тільки захищав права бідних, він також заохочує людей Бога жити щедро. Ми не повинні користуватися приниженим станом найманих робітників, бідних, прибульців, сиріт або вдів; з ними потрібно поводитися справедливо та великодушно. Якщо ми пам'ятаємо милість Бога, то будемо щедрими і будемо прощати інших.

Молитва: Господь, допоможи мені пам'ятати, що я був рабом гріха, і Ти мене оживив.

Одне слово: Пам'ятай милість Бога

Суд над людиною та повага до особистості

Повторення Закону 25:1–19

(1): Коли буде суперечка між людьми, і вони придуть до суду, то розсудять їх, і оправдають справедливого, а несправедливого осудять

1. Справедливий і гідний суд (1–16)

Рабство відкидає особистість людини і зневажає правосуддя. Це плодить безвідповідальність. Бог дав ці закони для того, щоб відновити правосуддя та людську гідність і навчити важливим життєвим істинам: 1) Винний повинен бути покараний, але не принижений. 2) Не варто поважати людину, який відмовився одружитися на вдові свого брата, тому що він егоїстичний і безвідповідальний (Бут. 38, Рут 4). 3) Чоловіки та жінки в особистих відносинах повинні поважати людську гідність і не виходити за рамки пристойності. 4) Обман — ознака рабської характеру. Богу противні всі, хто творять неправду.

2. Суд Бога над Амаліком (17–19)

Амалікитяни не боялися Бога. Ці мешканці пустель під час Виходу напали на Ізраїль, коли Божий народ був особливо вразливий (Вих. 17:8–15). У цей час Мойсей молився з піднятими руками, Аарон та Ор допомагали йому, а Ісус Навин воював. Завдяки Богові ізраїльтяни здобули перемогу, а амалікитяни були засуджені Богом, тому що ніколи не поважали ні Бога, ні Його народ (1Цар.15: 2)

Молитва: Господь, допоможи мені любити правду і поважати людей, які створені за Твоїм образом і подобою.

Одне слово: Правосуддя і повагу

Ходи так, як Бог призначив

1 Коринтянам 7:17–31

(17): Нехай тільки так ходить кожен, як кому Бог призначив, як Господь покликав його. І так усім Церквам я наказую.

1. Лишайся в тому стані, в якому був покликаний (17–24)

Ми не станемо кращими християнами, змінивши свої умови життя. Справжній мир несуть лише ті зміни, які робить в нас Ісус. Віруючий не повинен ходити в церкву задля особистої вигоди. Ми повинні залишатися там, де Бог поставив, пускати коріння та приносити плоди. Ритуали не мають нічого спільного з послухом Богу. В часи Павла рабство було узаконене. Павло не виступає проти закону відкрито, а наказує рабам служити Богу на тому місці, де вони знаходяться. Однак принципи свободи і рівноправ'я, закладені християнством, в решті решт перемогли рабство. Кожна людина належить лише одному Богу, Який створив її та так дорого купив.

2. Час позосталий короткий (25–31)

Павло дивиться на життя в перспективі вічності. Час нашого життя, що ще залишився, потрібно прожити заради імені Ісуса і Євангелія, і не дозволяти речам цього плінного світу закабалити нас. Незалежно від свого сімейного стану я повинен в першу чергу віддати серце Богові.

Молитва: Господи, допоможи мені перемагати обставини та жити заради Твоєї слави на тому місці, де я знаходжусь.

Одне слово: Служи Богові там, де знаходишся

Про шлюб

1 Коринтянам 7:1–16

(76): Бо хочу, щоб усі чоловіки були, як і я; але кожен має від Бога свій дар, один так, інший так

1. Кожен має свій дар (1–9)

Шлюб — це не контракт на взаємовигідних умовах, підписаний двома людьми. Це — заснований Богом союз. Шлюб — Божий дар. Павло був неодруженим, але він не каже усім жити, як він. Жити одному — також Божий дар. Бог створив шлюб в Едемському саду. Вступаючи в шлюб, люди дають обіцянки один одному та уникають розпусти. Потрібно виявляти один одному належну увагу. Шлюб повинен прославляти Бога.

2. Шлюб створюється назавжди (10–16)

Не можна з наміром вибирати своїм партнером невіруючого (невіруючу), але іноді один з одружених наворачтається у віру після шлюбу. Це не повинно стати приводом до розлучення. Павло говорить тим, хто має невіруючого чоловіка або жінку: *“Не розривайте шлюб. Подумайте про своїх дітей. Несіть свій хрест. Моліться. Завдяки вашій вірі Бог може спасти вашу сім'ю”*.

Молитва: Господи, допоможи мені довірити Тобі свій шлюб.

Одне слово: Тільки Бог робить шлюб щасливим

Коли Бог зробить тебе успішним

Повторення Закону 26:1–19

(18): А Господь сьогодні засвідчив тобі, що ти будеш Йому народом вибраним, як Він наказав був тобі, і що ти виконуватимеш усі заповіді Його

1. Тримайте благословення Бога (1–15)

Як люди Бога можуть тримати Його благословення? Спочатку вони повинні мати почуття історії. Вони повинні пам'ятати милість Бога (1–9) і дякувати Йому, приносячи до Нього перше з врожаю (2, 10–12). Під час благословення перше, про що потрібно думати це не про власну вигоду, а про подяку Богові. Після служіння Богу і радості в Ньому, обраний народ повинен думати про тих, хто потребує. Десятини в третій рік повинні бути віддані Левитам, прибульцям, сиротам і вдовам.

2. Два зобов'язання (16–19)

Бог дає нам Своє слово, Біблію. Божі люди повинні визнати перед Богом, що Господь — їх Бог, що вони будуть коритися Його наказам і ходити Його шляхами. Бог же проголошує, що вони, люди Його завіту, є Його дорогоцінною власністю. Бог відокремить Свій народ від усіх народів і зробить його святим. Бог хоче, щоб Його люди були святим народом і царством священиків (Вих. 19:5–6). Відносини заповіді між Богом і Його людьми — це зобов'язання серця, душі і життя.

Молитва: Господь, допоможи мені любити Тебе і коритися Твоєму слову, зроби мене Своєю дорогоцінною власністю.

Одне слово: Принеси Богу своє серце

Дві гори

Повторення Закону 27:1–26

(8): І напишеш на тих каміннях усі слова цього Закону дуже виразно

1. Жертовник на горі Евал (1–8)

Щоб засвідчити про свою належність до Божого народу, ізраїльтяни, після того як увійдуть в Ханаанську землю, мали виконати певні Божі накази. Послух Божому слову мав привести їх до благословення, а непокора, навпаки, до прокляття. Ізраїльтяни мали написати Боже слово на великих каменях, обмазаних вапном. Потім люди мали принести Господу жертви цілопалення та мирні жертви, їсти і радіти перед Божим лицем. Жертва цілопалення знаменувала прощення гріхів, а мирні жертви — мир з Богом і єдність поміж людьми.

2. Священне зібрання (9–26)

Ізраїльтяни мали розділитися на дві групи: 6 колін мали стати на горі Гарізім, щоб благословляти, а інших 6 — на горі Евал щоб проклинати (11:26–31). Левити мали читати Божі постанови, засновані на десяти заповідях, а люди мали відповідати: “Амінь”. Таким чином вони віддавали себе Богу і обіцяли коритися Його слову.

Молитва: Господи, допоможи нам коритися Твоєму слову так, щоб ми могли отримати Твої благословення.

Одне слово: Слухайся слова Бога і будеш благословенний

Ваші тіла — це Божий храм

1 Коринтянам 6:12–20

(19,20): Хіба ви не знаєте, що ваше тіло то храм Духа Святого, що живе Він у вас, якого від Бога ви маєте, і ви не свої? Бо дорого куплені ви. Отож прославляйте Бога в тілі своєму та в душі своєму, що Божі вони!

1. Не все на пожиток (12–14)

Оскільки ми живемо не під законом, а під благодаттю, ми не маємо дотримуватися дієти, але не можна дозволяти їжі, пияцтву, наркотикам або хіті володіти нами. Наші тіла належать Богу, і настане час, коли ми отримаємо нові воскреслі тіла. До цього часу заради Ісуса ми повинні берегти свої тіла в чистоті. Іноді грішні звички хочуть знову заволодіти нами. Але ми перемагаємо їх силою Бога, Який воскресив Ісуса із мертвих.

2. Ви не свої (15–20)

Статеві стосунки створив Бог. Він подарував людству великий дар — шлюб, коли чоловік та жінка створюють сім'ю та стають однією плоттю. Але Він суворо заборонив розпусту, тому що вона опоганює наш союз з Христом. Наші тіла належать Богові. Він дорого купив нас. Наші тіла — це храм Святого Духа, а розпуста опоганює Божий храм. Ми повинні берегти в чистоті наш союз із Христом та бути з Ним одним духом. Павло наказує нам втікати розпусту і славити Бога в наших тілах.

Молитва: Господи, допоможи мені прославляти Тебе своїм тілом. Даруй мені силу залишити погані звички.

Одне слово: Прославляй Бога своїм тілом

Святі будуть судити світ

1 Коринтянам 6:1–11

(2а): Хіба ви не знаєте, що святі світ судитимуть?

1. Не треба подавати позов на братів (1–6)

Проблеми між християнами потрібно вирішувати по-християнськи.

Для віруючого дуже соромно скаржитися на іншого віруючого в мирському суді. Суперечки між братами повинні вирішуватися в церкві. Прийде час, коли святі приєднаються до Ісуса судити світ. Тому навіть рядовий християнин повинен вміти вирішувати суперечки. Не потрібно руйнувати стосунки один з одним через матеріальні речі, тому що це суперечить порядку творіння.

2. Пам'ятайте, ким ви були (7–11)

В цих віршах наведено перелік людей, які не успадковують Царства Божого. Він містить розпусників, ідолослужителів, перелюбників, гомосексуалістів, крадіїв, п'яниць, злоріків, грабіжників. Після цього Павло каже: *“і такими були дехто з вас”*. Християнська церква складається з виправданих, омитих кров'ю Ісуса грішників.

Молитва: Господи, допоможи мені пам'ятати Твою велику благодать та скромно з молитовою допомагати іншим.

Одне слово: Пам'ятайте, ким ви були та ким ви є зараз

Проголошення народу святим

Повторення Закону 28:1–35

(9): Господь поставить тебе Собі за святий народ, як присягнув був тобі, коли ти будеш додержуватися заповідей Господа, Бога твого, і підеш дорогами Його

1. Благословення покори (1–14)

Якщо Божі люди будуть поважати Боже слово і коритися йому, то Господь, як присягався, поставить їх за Свій вибраний, святий божий народ (9), зробить царством священників (10) і поставить вищими над усіма народами на землі (1). Коли люди прагнуть слухатися Бога, виконуватимуть Його волю, Він постійно буде поряд з ними. Тоді божі благословіння придуть в їхні життя, боже благословіння буде на їхніх справах. Ніщо, крім законів Божих, не може направляти наше життя. В жодному випадку Божі люди не повинні слідувати іншим божкам.

2. Прокляття непокори (15–35)

Якщо люди, вступивши з Богом в заповіт любові і служіння, не слухатимуться Його постанов, яким обіцяли коритися, то до них придуть прокляття. Все, що вони зроблять, буде зруйноване. Вони страждатимуть від хвороб, розумових розладів та ворогів. Найбільше благословення в житті, шлюб, стане для них гірким розчаруванням, і все життя перетвориться на страхітливий сон. **Молитва:** Господь, допоможи мені утримувати Твоє слово в своєму серці так, щоб я міг жити в благословенні, а не під прокляттям.

Одне слово: Бережіть Божий закон і будете благословенні

За те, що не служив ти Господеві у радості

Повторення Закону 28:36–68

(47): За те, що не служив ти Господеві, Богові своєму, у радості та в добрі серця, із рясноти всього

1. Служить Господеві у радості (36–52)

В житті нас не завжди супроводжує успіх і радість. Та якщо ми не служитимемо Господеві в дні успіху, то в тісноті і бідності будемо служити своїм ворогам.

2. Коли царює егоїзм (53–57)

Бог благословляє тих, хто кориться Його слову. Але життя під Божим прокляттям — жах. Ворожі народи злетяться здалеку, як стерв'ятники, і пожеруть усе. Але найбільше прокляття це те, що внутрішній егоїзм і зіпсованість, що раніше був прихований за людською пристойністю, тепер буде явним. Тоді люди стануть жорстокими.

3. На супротив всевітньої місії (58–68)

Люди, які пізнали Боже благословення, але вирішили відмовитись від Його закону, обов'язково будуть покарані. Вони підуть у полон і в рабство до своїх ворогів. Там вони не знатимуть спокою, житимуть на дні суспільства, умліваючи від страху за своє життя.

Молитва: Господи, врятуй нас від прокляття егоїзму і життя без місії.

Одне слово: Слухайся слова Бога

Очистьте стару розчину

1 Коринтянам 5:1–13

(7): Отож, очистьте стару розчину, щоб стати вам новим тістом, бо ви прісні, бо наша Пасха, Христос, за нас у жертву принесений

1. Вилучити перелюбника (1–5)

В зібранні церкви в Коринті був перелюбник. Павло докоряв церкві за байдуже ставлення до цього. Заради його ж спасіння перелюбника потрібно *“віддати сатані на погибель тіла”*, тобто відлучити від церкви, для того, щоб той зрозумів, наскільки серйозний гріх він скоїв, і розкався. Життя відлученого від церкви подібне до життя в пеклі. При цьому переслідувалася мета — його покаяння і спасіння його душі від пекла.

2. Христос — наша Пасха (6–13)

Вплив перелюбника на зібрання — як вплив розчини. Під час Пасхи дозволялося їсти лише прісний хліб. Все, що доторкалось до розчини, підлягало очищенню. Церква не має права дозволяти гріхи, дія яких подібна дії розчини. Христос, наша Пасха, принесений у жертву за нас, тому наші гріхи очищені, і ми не будемо осуджені в день суду. Члени церкви, які вільно грішать і не прикладають ніяких зусиль до покаяння, повинні бути вилучені. Ми повинні вилучити зі свого оточення гріх та злі задуми зі своїх сердець.

Молитва: Господи, даруй мені сміливість докоряти з любов'ю та віру покаятись, коли отримую докору.

Одне слово: Очистьте стару розчину

Нерозумні Христа ради

1 Коринтянам 4:6–21

(10а): Ми нерозумні Христа ради

1. Що ти маєш, чого б ти не взяв? (6–13)

Духовна гордість — дуже небезпечна хвороба. У Павла було багато приводів для гордості, але він підкорявся Богові (6). В нас немає нічого особливого, щоб ми мали гордитися. В очах світу Павло виглядав нерозумним. Він ніс свій хрест, слідував за Ісусом. Але він хотів бути нерозумним заради Христа, і тому він був дійсно вільним.

2. Будьте наслідувачами мене (14–21)

В Коринті були деякі брати, які хотіли бути християнами, але не нести свого хреста (8). Вони думали, що можуть добре жити в обох світах. Але Павло, їх духовний батько, нагадує їм, що життя християнина повинне відповідати Євангелії, що дав Ісус Христос. Він закликає їх наслідувати його та бути нерозумними заради Христа.

Молитва: Господь! У мене немає нічого свого, все дав Ти. Допоможи мені не гордитися, але жити заради Христа, як нерозумний.

Одне слово: Будьте нерозумні ради Христа

Закрите те, що є Господа

Повторення Закону 28:69–29:28

(29:28): Закрите те, що є Господа, Бога нашого, а відкрите наше та наших синів аж навіки, щоб виконувати всі слова цього Закону.

1. Стійте перед лицем Господа (28:69–29:14)

Перед тим, як ввійти до обіцяної землі, народ Ізраїля став перед лицем Бога, щоб оновити заповіт з Богом. Бог сорок років виховував їх в пустелі, аби вони пізнали, що Господь — їхній Бог. Тепер вони мають жити у відповідності до написаного слова Бога (28:58). Мойсей нагадав їм про великі чуда, що Господь явив в Єгипті й про те, як Він піклувався про них у пустелі впродовж 40 років, і про перемогу, що Бог дав їм над зайорданськими амореями. Тепер вони, знаючи Бога, мають знову ввійти в заповіт з Ним: Бог буде їх Богом, а вони будуть Його вибраним народом (11,12). Господь не вимагав від людей розуміти все, але Його люди мають довіряти і коритися Йому.

2. Навіть в думках не відступайте від Господа (15–28)

Наші відносини заповіту з Богом мають бути щирими, навіть в найпотаємніших думках. Якщо хтось в серці скаже собі: я буду щасливий, ходячи за велінням мого грішного серця і ігноруючи Бога, то на нього впадуть всі прокляття цієї книги закону. Ми не можемо збагнути всіх доріг Господніх, втім, для нас достатньо і того, що вже відкрите. Закрите те, що є Господа, а те, що відкрите, дане нам, щоб ми корились і виконували.

Молитва: Господи, очисти моє серце і допоможи мені слідувати і коритись Твоєму слову, яке вже відкрите для мене.

Одне слово: Корись відкритому тобі слову

Обери життя і живи

Повторення Закону 30:1–20

(19): Сьогодні взяв я за свідків проти вас небо й землю, життя та смерть дав я перед вами, благословення та прокляття. І ти вибери життя, щоб жив ти та насіння твоє

1. Наверніться до Господа (1–10)

Коли Божі люди чинять гріх, Бог карає їх. Але коли вони каються, навертаючись до Нього усім своїм серцем, шукають як коритись Йому, тоді Бог повертає їм Своє благословення. Він обріже серця Своїх людей, щоб вони любили Бога усім своїм серцем і всією душею і жили (6). Обрізання серця — це щире каєття і свідчення любові до Бога. Бог карає тих, кого любить, тому що хоче благословити їх.

2. Я дав перед тобою життя та смерть (11–20)

Шлях життя відкритий для нас. Це слово Бога, яке ми маємо прийняти вірою, приховати в серці, коритись в повсякденному житті і ділитися ним із іншими (Рим.10:5–11). Шлях смерті — це непокора та ідолослужіння. Бог має стати єдиним правителем в наших серцях. Нам не можна втрачати голову від любові до когось чи чогось, все своє серце ми маємо віддати Богу, тому що це — шлях життя.

Молитва: Господи, обріж моє серце так, щоб я міг любити Тебе усім своїм серцем. Очисти його від усіх ідолів. Допоможи мені коритись Твоєму слову і ходити Твоїми шляхами.

Одне слово: Обери життя і живи

Ті, хто дають істину, мають бути вірними

1 Коринтянам 4:1–5

(2): А що ще шукається в домовпорядниках, щоб кожен був знайдений вірним

1. Священна істина (1,2)

Слугам Бога повинні бути відкриті Його таємниці. Зараз Божа таємниця відомий: це Блага Звістка про те, що Бог послав Свого Сина померти за всіх людей, та що Христос воскрес після смерті. Павлу була відкрита ця Євангелія, і він був посланий проповідувати Воскреслого Христа всьому світу. Всі, хто прийняли Ісуса та Божий дар пробачення, через цю Євангелію знайшли нове життя. Домовпорядник має бути вірним.

2. Господь знає всі внутрішні бажання людини (3–5)

Ніхто не може судити інших. Ми навіть не знаємо свого власного серця. Бог Сам дивиться в кожне серце. В свій час Він буде судить всіх нас. До цього ми повинні бути вірними упорядниками того, що відкрите в нас.

Молитва: Господь, допоможи мені бути вірним упорядником Твоєї милості та істини, яку Ти дав мені.

Одне слово: Бути вірним істині Бога

Ви — храм Божий

1 Коринтянам 3:16–23

*(16): Чи не знаєте ви, що ви Божий храм, і Дух Божий у вас пробуває?***1. Справжній храм Бога (16, 17)**

Церква в Коринті, та й взагалі Церква Божа, це не будівля. Це зібрання грішників, які покаюлись, яких пробачив Ісус, які повірили та служать Богу. Кожен, хто підкоряється слову Бога та виконує Його волю в своєму житті, стає дитиною Бога, і Дух Святий перебуває в ньому. Кожна особистість — це живий камінь у Божественному будинку (1Пет. 2:4–10). Той, хто намагається зруйнувати храм, сіє сумніви, обманює або спокушає християн, стає ворогом Бога та буде покараний. Так само буде покараний і той, хто сам опоганює себе гріхом.

2. Мудрість цього віку є глупота у Бога (18–23)

Багато тих, хто не приймає Євангелії, вважають себе мудрими, а тих, що справді вірять в Ісуса — дурними та нерозумними. Але мудрість цього світу — це глупота в очах Бога. Господь знає людські серця Він хоче правити в наших серцях. Коли ми належимо Христу та стверджуємо Його правління, в нас є все.

Молитва: Господь, допоможи мені жити свято в цьому світі та захисти мене від атак сатани.

Одне слово: Божественний Дух живе в Його храмі

Слуга Бога і слово Бога

Повторення Закону 31:1–29

*(11,12): коли прийде весь Ізраїль з'явитися перед лицем Господа, Бога свого, у місці, яке вибере Він, будеш читати цього Закону перед усім Ізраїлем до їхніх ушей. Збери той народ, чоловіків, і жінок, і дітей, і приходька свого, що в твоїх брамах, щоб вони чули й щоб навчалися, і боялися Господа, Бога вашого, і додержували виконувати всі слова цього Закону***1. Мойсей навчає Ісуса (1–8)**

Місія Мойсея підійшла до кінця. В присутності людей він уповноважив Ісуса Навина йти перед Ізраїлем, щоб посісти обіцяну землю. Господь буде з ними. Ісус мав захопити землю і справедливо поділити її. Перш за все він сам мав стати взірцем хоробрості і віри. Лідер має довіряти Господу, який ніколи не полишить нас.

2. Мойсей записує закон (9–13)

Мойсей записав закон. Його записи стали частиною Біблії — П'ятикнижжям. Свята книга мала зберігатися в ковчезові, в серці народу. В назначений час усі люди: чоловіки чи жінки, діти чи то приходьки мали зібратись в обраному Богом місці і слухати слово Біблії.

3. Бог уповноважує Ісуса (14–29)

Бог уповноважив Ісуса Навина вести людей після смерті Мойсея. Це був бунтівний народ, але Бог дав їм Біблію і навіть пісню, щоб нагадати їм про милість Божу. Бог обіцяв завжди бути зі своїм народом.

Молитва: Господи, допоможи мені коритись лідерам, яких Ти поставив наді мною. Навчи мене жити за словом Твоєї Книги і завжди хвалити Тебе.

Одне слово: Читай Біблію і користь Богу

Божа любов до Свого народу

Повторення Закону 31:30–32:14

(32:10): Знайшов Він його на пустинній землі та в степу завивання пустельних гієн, та й його оточив, уважав Він за ним, зберігав Він його, як зіницю оту свого ока

1. Славу віддайте ви нашому Богові! (31:30–32:6)

Бог дав Мойсею пісню, щоб навчити людей пам'ятати, хто Бог, і хто вони. Бог великий! Він — скеля! Його справи — досконалі, Він праведний та істинний. А люди — слабкі, зіпсовані та невірні. Як дурно чинять ті, хто повстає проти свого Творця...

2. Вони були як зіниця ока (7–14)

Бог любить Своїх дітей. Він зробив їх Своєю часткою. Він обрав їх серед усіх народів землі, щоб вони належали Йому. В пустелі Бог оберігав їх від небезпек. Там Він виховував їх, як орел виховує пташенят своїх (Вих. 19:4), щоб вони могли подолати свій рабський характер і літати як орли. Боже виховання — одне із найкращих благословень, що дає нам Господь. Він годував людей і піклувався про їх потреби в пустелі. Бог зберіг Свою обіцянку — дати їм ту землю, де тече молоко і мед. Бог виховує тих, кого Він любить.

Молитва: Господи, дякую Тобі за те, що зробив мене Своєю часткою. Виховуй мене доти, доки я не навчусь цілком довіряти і коритись Тобі.

Одне слово: Зіниця ока Його

Ісус Христос — єдина основа

1 Коринтянам 3:10–15

(11): Ніхто бо не може покласти іншої основи, окрім покладеної, а вона Ісус Христос

1. Єдина істинна основа (10,11)

Павло, Апостол поган, спеціалізувався в закладанні підвалин. Єдиний фундамент, що витримає під тиском життя — це камінний фундамент Ісуса Христа, Якого розіп'яли, поховали, але Він воскрес в третій день. Коли хтось приймає смерть Ісуса за свої гріхи, серцем вірить, що Бог воскресив Його з мертвих і бере свій хрест, щоб послухатися та слідувати за Ісусом, у нього в житті закладається кам'яний фундамент. Ми повинні допомагати тим, з ким вивчаємо Біблію, покаяться та повірити в Ісуса, щоб закласти міцний фундамент в їх житті.

2. Будуйте вогнестійку будівлю (12–15)

Тільки життя, яке побудоване на вивченні слова Бога та покірності йому, може витримати випробування вогнем. Коли ж прийде останній день, плід нашого життя, тобто наша будівля, вистоїть.

Молитва: Господь, допоможи мені навчаючись Євангелії, покласти кам'яний фундамент та будувати дім, що вистоїть вірою.

Одне слово: Немає іншого фундаменту, крім Ісуса

Родить Бог

1 Коринтянам 3:1–9

(7): Тому ні той, хто садить, ні хто поливає, є щось, але Бог, що родить!

1. Тілесні християни (1–4)

Тілесним християнам необхідно рости духовно. Павло назвав їх немовлятами. Вони дивляться на речі не з Божої точки зору, а міркують про все по-людські. Тому вони сперечаються, іноді гордяться, а іноді жаліються. Замість того, щоб намагатися рости в Ісусі, вони слідуєть за людськими лідерами. Нам потрібно рости в подібі Ісуса, доки ми не станемо духовними людьми. Тоді ми зможемо догодити Богу і бути корисними. Ми повинні рости в Ісусі також для того, щоб мати радість.

2. Співробітники Божі (5–9)

Незважаючи на те, що слуги Бога мають людські обмеження, Бог працює через них. Ніхто не може примусити когось іншого рости духовно. Ніхто не може змусити вирости навіть самого себе. Тільки Бог дає життя, і тільки Він зрощує. Божі слуги лише сіють насіння та поливають молитвою, любов'ю та словом Бога. І той, що сіє, і той, що поливає, є співробітниками Бога.

Молитва: Господь, дякую, що Ти використовував Твоїх слуг, щоб привести мене до Ісуса, та допоміг мені рости. Допоможи мені рости духовно, щоб стати плідним слугою Бога.

Одне слово: Зростати в Ісусі

Це слово — життя ваше

Повторення Закону 32:15–47

(47): Бо це для вас не слово порожнє, воно життя ваше, і цим словом ви продовжите дні на цій землі, куди ви переходите Йордан, щоб посісти її

1. Коли Єшурун покидає Бога (15–25)

Єшурун — це ім'я, на яке Господь звертався до Свого обраного народу, Ізраїлю. Це ім'я перекладається як *“праведний”*. Коли Божі люди віддають свої серця ідолам, тоді Бог проливає Свою любов і милість на людей, які ніколи не знали Його. Ця обіцянка являє нам рятівну Божу милість, направлену на язичників (Рим. 10:19). Бог надіявся розбудити в Свого народу заздрість, щоб вони повернулись до Нього. Коли люди зрікаються великої Божої любові, тоді вона перетворюється на гнів. Бог карає тих, кого любить, щоб привести їх до каяття.

2. Побиваю й оживлюю Я (26–47)

Тут стикаємося з цікавою дилемою: безбожні народи навіть і не знають, що вони є лише знаряддям у Божій руці, яким Він карає Свій народ. Вони марно підносяться. Втім, одного разу вони визнають про свою роль в Божому плані, тому що Бог судитиме безбожні народи, як власних ворогів. Бог викупить і поверне Свій люд. Він б'є їх лише для того, щоб зцілити і оживити.

Молитва: Господи, дякую за Твою любов. Допоможи мені покаятись перед Твоїм словом кожного дня.

Одне слово: Це для вас не слово порожнє

Остання година Мойсея — його благословення

Повторення Закону 32:48–33:29

*(33:27a): Покрова твоя Бог Предвічний і ти в вічних раменах Його***1. Господь говорить про Мойсеєву смерть (32:48–52)**

Місія Мойсея закінчилась. Прийшов час для нього піти до Бога. Мойсей не міг увійти до обіцяної землі, однак він міг подивитись на неї з гори Нево. Бог був таким суворим до нього, бо Мойсей був пастирем. Пастир завжди має прославляти Бога перед людьми (Чис. 20:9–13)

2. Мойсей благословляє синів Ізраїлевих (33:1–29)

Мойсей добре знав Бога. Знав, як Він любить Свій народ, так що навіть Анголів Своїх послав, щоб провести їх через пустелю. Господь — Цар, і Він править за Своїм законом. Пастирська любов Мойсея виявилась в його благословенні, коли він молився за кожне коліно. Мойсей зумисне нагадав про те, як левити стали на сторону Бога супроти своїх ближніх на Синаї (Вих. 32). У віршах 26–29 Мойсей говорить їм, що єдина реальна безпека в цім світі — ходити перед Богом. Ті, хто не любить Бога і людей, не можуть бути друзями для людей Божих.

Молитва: Господи, я довіряю Тобі свою безпеку. Допоможи мені бути вірним Тобі.

Одне слово: Ти в вічних раменах Його

Майте розум Христів

1 Коринтянам 2:6–16

*(16): Бо хто розум Господній пізнав, який би його міг навчати? А ми маємо розум Христів!***1. Божа мудрість у таємниці (6–10)**

Таємну мудрість Божу не зрозуміти людям, які люблять світ. Вона відкривається лише для тих, хто любить Бога. Прихована таємниця є в тому, що Бог полюбив цей світ і дав Свого Однородженого Сина померти за гріхи всіх людей (Еф. 3:6). Якби світові правителі знали це, вони не розіп'яли б Ісуса. Бог послав Свого Духа тим, хто прийняв Його любов та прощення і полюбив Його.

2. Духовна людина (11–16)

Бог відкрив свою мудрість через Святого Духа, щоб ми жили згідно Його слова (Повт. Зак. 29:29). Людська мудрість не може зрозуміти справ Божих. Бог дає нам Свого Духа, щоб ми пізнали Його серце та думки і зрозуміли Євангелію. Духовна людина — це та, що має розум Христів. Вона дивиться на речі з Божої точки зору. Мирські люди судять про все з їх прагматичною людською мудрістю. Не можна щоб критика чи нерозуміння мирських людей впливала на нас.

Молитва: Господь, допоможи мені більше любити Тебе і даруй мені розум Христів.

Одне слово: Люби Бога, май розум Христів

Нічого, крім Ісуса, і Того розп'ятого

1 Коринтянам 2:1–5

(2): Бо я надумавсь нічого між вами не знати, крім Ісуса Христа, і Того розп'ятого

1. Рішення Павла (1,2)

Павло був високоосвіченою людиною, але коли він проповідував та вчив Біблію, то не виставляв своїх високих знань. Він вирішив говорити тільки про Ісуса, Якого розп'яли за наші гріхи. Щоб стати християнами, нам не треба знати багато: нам лише необхідно пізнати Ісуса, розп'ятого за наші гріхи та гріхи всього світу. Якщо ми не знаємо Ісуса, тоді ніякі знання не зможуть спасти і допомогти нам.

2. Віра повинна стверджуватись на Божій силі (3–5)

Коли Павло вперше приїхав до Коринту, то був вражений моральним занепадом місцевих жителів. Він не бачив можливості багато зробити, тому багато молився та проповідував Євангелію смерті та воскресіння Ісуса. Святий Дух торкнувся сердець людей, і вони віддали свої життя Ісусу. Наша віра повинна стверджуватись не на наших знаннях, а на роботі Бога в нас.

Молитва: Господь, даруй мені розкаєне серце, щоб моя віра стверджувалась на Твоїй силі, а не на моїх ідеях.

Одне слово: Знати Ісуса та Його розп'яття

Смерть Мойсея

Повторення Закону 34:1–12

(10): І не появився вже в Ізраїлі пророк, як Мойсей, що знав його Господь обличчя–в–обличчя

1. З Божою обіцянкою в серці (1–4)

Мойсей піднявся на гору Нево і огледів обіцяну землю. Мойсей не зміг увійти до неї, але він помер з Божою обіцянкою в серці.

2. Господь похоронив його (5–9)

Люди плакали за Мойсея, тому що він був їхнім пастирем, і вони любили його. Втім, смерть Мойсея не була такою вже сумною подією. Він так і не зостарився і не занеміг. Не дивлячись на те, що йому було 120 років, його очі не ослабли, і сила не залишила його. Господь Сам похоронив Свого слугу. Замість себе Мойсей залишив пастирем Ісуса Навина, якого сам виховував, і якому Бог доручив турботу про Своє стадо.

3. Людина, яку Бог знав обличчя–в–обличчя (10–12)

Мойсей зробив багато великих справ у своєму житті. Цим він явив Божу всемогутність. Але найпрекраснішим в його житті було те, що Господь знав його обличчям–в–обличчя. Мойсей мав особисті відносини з Богом.

Молитва: Господи, допоможи мені рости в пізнанні Тебе і більше любити Тебе.

Одне слово: В чому істинна велич людини?

Ісус зустрічається з прокаженим

Матвія 8:1–4

(3): А Ісус простяг руку, і доторкнувся до нього, говорячи: Хочу, будь чистий! І тієї хвилини очистився той від своєї прокази

1. Господи, якщо хочеш... (1–2)

Люди, що скупчилися у великий натовп, тиснули та тіснили один одного, намагаючись наблизитись до Ісуса. Але, коли поблизу з'явився прокажений, натовп розступився. Ніхто не хотів навіть знаходитись поруч з ним. Цей чоловік вірив, що Ісус має силу очистити його від гнійників та зцілити від хвороби, яка руйнує життя. Однак, прокажений не був впевнений в тому, що Ісус прийме його, тому що ніхто не приймав його. Але подолавши свої сумніви та вороже ставлення натовпу, прокажений прийшов та впав на коліна перед Ісусом. *“Коли, Господи, хочеш, Ти можеш очистити мене!”*

2. Ісус сказав: “Хочу” (3–4)

Ісус простяг руку, і доторкнувся до нього, говорячи: *“Хочу, будь чистий!”* Ісус не зіщулювався від цього доторку. Дотик любові Ісуса перекреслив усі правила, він зруйнував самотність прокаженого. Прокажений був зцілений. Ісус послав його до священика принести жертву подяки та отримати свідоцтво про очищення. Він міг повернутися назад в свій дім, у свою родину, до життя, заснованого на милості Бога. Дотик любові Ісуса приносить прощення, очищення та зцілення від всякого гріху.

Молитва: Господи, доторкнись та очисти мене. Допоможи мені розділяти Твою любов з іншими, хто потребує Твого дотику.

Одне слово: Ісус хоче очистити

Щоб не хвалилося перед Богом жадне тіло

1 Коринтянам 1:26–31

(31): Щоб було, як написано: хто хвалиться, нехай хвалиться Господом!

1. Пам'ятайте ким ви були (26–28)

Бог не тільки обрав непростий спосіб спасіння людей — шлях хреста, а також обрав слабких та покірних людей, щоб нести в світ Євангелію. Ми повинні пам'ятати ким ми були, коли Ісус покликав нас. Ми в будь-якому випадку повинні усвідомлювати велич Божу та Його велику милість. Ніхто не може хвалитися перед Богом. Бог до кореня відсікає всяку людську гордість. Я не повинен гордитися і думати, що є кимось особливим в порівнянні з іншими.

2. Хвались Господом (29–31)

Ми повинні хвалити не самих себе, а нашого Господа. По Його великій милості ми знаходимось в Христі Ісусі. Ісус був з Богом спочатку. Він — Бог, але знизив Себе і прийняв образ слуги, завдяки чому омив наші брудні гріхи. Він — мудрість Бога. Він став нашою праведністю, святістю та спасінням.

Молитва: Господь, дякую Тобі за те, що Ти працюєш через простих, покірних людей. Вирви коріння фальшивої гордості з наших сердець.

Одне слово: Хваліться Господом

Мудрість Божа та мудрість світу

1 Коринтянам 1:18–25

(18): Божє слово про хреста тим, що гинуть, то глупота, а для нас, що спасаємось, Сила Божа!

1. Слово про хреста (18–21)

Для невіруючих смерть Ісуса на хресті виглядає невдачею та поразкою, а слово про хреста дурістю. Але для тих, хто прийняв Боже прощення і спасіння через Ісуса, це — життя, тому що Ісус поніс наші гріхи і переміг смерть. Для нас, спасених, хрест — це сила Божа. Шлях хреста — єдиний шлях, який Бог дав грішникам, щоб прийти до Нього, та отримати прощення та життя. Ті, що відкидають шлях Бога, загинуть, тому що іншого шляху немає.

2. Христос, мудрість та сила Божа (22–25)

Деякі люди хочуть побачити великі чуда, що схвилюють їх та примусять повірити в Бога; інші хочуть досконалої високоінтелектуальної філософії, що догодить їх гордості. Смерть та воскресіння Ісуса — це Євангелія. Це мудрість та сила Божа для спасіння всякого віруючого.

Молитва: Господь, даруй мені духовні очі, щоб бачити хрест Ісуса та мати віру, щоб приліпляться до Нього кожен день

Одне слово: Ісус був розіп'ятий за мене

Віра сотника

Матвія 8:5–13

(8): А сотник Йому відповів: Недостойний я, Господи, щоб зайшов Ти під стріху мою... Та промов тільки слово, і видужає мій слуга!

1. Промов тільки слово (5–9)

Сотник був з поган, вояком римської армії, яка окупувала Палестину. Але він мав жалісне пастирське серце до своїх слуг та вірив, що Ісус має владу зцілювати. Сотник змирив себе та просив у Ісуса допомоги. В нього було просте військове розуміння влади та покори; він знав силу слова. Тому сотник промовив: *“Та промов тільки слово, і видужає мій слуга!”*.

2. Така велика віра (10–13)

Ісус був вражений такою вірою сотника в силу слова Ісуса. Саме таку віру повинні були мати люди Ізраїлю. Ісус поглянув на цю людину та побачив весь світ поган. Коли-небудь погани з такою вірою, як у сотника, прийдуть з усіх кінців світу та приймуть участь у великому небесному бенкеті. А ті, в кого були людські привілеї, але тверді та невіруючі серця, будуть викинуті в темряву зовнішню. Ісус промовив милостиве та сильне слово наказу та благословення, і слуга зцілився.

Молитва: Господи, допоможи мені скромно приймати владу Твого слова та з радістю підкорятися.

Одне слово: Промов тільки слово

Ціна учнівства

Матвія 8:14–22

(20): Промовляє до нього Ісус: *Мають нори лисиці, а гнізда небесні пташки, Син же Людський не має де й голови прихилити...*

1. Він узяв наші немочі (14–17)

Зцілююча робота Ісуса була дуже особиста. Теща Петра була тому прикладом. Ісус побачив її у ліжку, страждаючу від гарячки, доторкнувся до її руки, і вона одужала. Теща встала та служила Ісусу та учням. Навечір прийшли люди, які потребували допомоги Ісуса. Ісус словом виганяв всіх бісів та зцілював всіх хворих. Зцілююча робота Ісуса відкрила не тільки силу Месії, але також любов Бога до кожної людини.

2. Два потенційних учні (18–22)

В той час, коли Ісус готувався залишити натовп, щоб зосередитись на вихованні учнів, один чоловік добровільно виказав своє бажання стати Його учнем. Він був зворушений любов'ю Ісуса та думав, що бути учнем — це значна та надійна робота. Ісус сказав, що не може дати йому жодних гарантій в цьому світі (20). Ісус запросив іншого слідувати за Ним. У того була невідкладна справа, яку він хотів зробити в першу чергу (21). Ісус сказав йому, що слідування за Ним повинно бути першою пріоритетною справою учня.

Молитва: Господи, я хочу слідувати за Тобою та довіряти, що тільки Ти можеш забезпечити мою безпеку. Допоможи мені поставити слідування за Тобою на перше місце.

Одне слово: Слідуй за Ісусом

Щоб безсилим не став хрест Христа

1 Коринтянам 1:10–17

(17): *Бо Христос не послав мене, щоб христити, а звіщати Євангелію, і то не в мудрості слова, щоб безсилим не став хрест Христа*

1. Чи ж Христос поділився? (10–13)

Павло взяв, що в коринтській церкві є сварки та суперечки серед християн. Це зазвичай відбувається, коли віруючі слідують не за Христом, а за пастирями. Павло, Аполлос, Петро та всі справжні слуги Бога бажають привести свою паству не до себе, а до Бога. Єдність приходить, коли ми всі в Христі.

2. Не христити, а звіщати Євангелію (14–17)

Вода хрещення стала каменем спотикання і початком розділення. Тому Павло каже: *“не христити, а звіщати”*. Євангелія звіщає, що ми спасені. Коли я приходжу до Ісуса та приймаю Його смерть на хресті за всі мої гріхи, Його сила воскресіння перетворює мене на Його дитя. Коли люди більше думають про людське, ніж про проповідь Євангелії, вони тільки сваряться і заважають роботі Бога в церкві.

Молитва: Господь, нехай хрест Ісуса, що дає життя, буде видно в моєму житті і в моїх словах.

Одне слово: Звіщайте Євангелію

Вірний Бог, що ви через Нього покликані

1 Коринтянам 1:1–9

*(9): Вірний Бог, що ви через Нього покликані до спільноти Сина Його Ісуса Христа, Господа нашого***1. Привітання святим Божим людям (1–3)**

В цьому листі Павло називає себе Апостолом. Состен був начальником над синагогою в Коринті, якого побили (Дії 18:17), і який згодом став християнином. Люди Бога призвані до святості. Ми святі, тому що кров Ісуса очистила нас від наших гріхів. Ми маємо жити свято в цьому зіпсованому світі. Це можливо тільки тоді, коли ми закликаємо ім'я Ісуса і повністю покладаємо нашу надію на Нього. Благодать та мир приходять від Бога Отця та Ісуса Христа.

2. Господь утвердить вас до кінця (4–9)

Павло дякує Богу за велику справу, що Він зробив у Коринті. Коли Павло свідчив про Ісуса, Дух Божий працював в їхніх життях та змінював з язичників в святих людей Бога. Спільнота в Коринті збагатилась усілякими дарами Духа. Людина слабка, але Бог, що покликав нас до спільноти з Христом, сильний. Він Вірний і утвердить нас до кінця.

Молитва: Господь, дякую за Твою благодать, за прощення гріхів та за Твого Святого Духа. Зміцни мене в Христі до Його повернення.

Одне слово: Вірний Бог, що ви через Нього покликані

Ісус заспокоює бурю

Матвія 8:23–27

*(26): А Він відповів їм: “Чого полахливі ви, маловірні?” Тоді встав, і наказав бурі і морю, — і тиша велика настала***1. Де віра ваша? (23–26а)**

Учні Ісуса були досвідченими рибалками. Вони були знайомі з раптовими штормами, що іноді траплялися над спокійним Галілейським морем. Але коли вони перепливали озеро, шторм зірвався так раптово і з такою силою, що навіть досвідчені люди не на жарт злякалися. А Ісус спокійно спав, втомлений від вимогливого натовпу. Він навіть не прокинувся, коли почався шторм. Він спав мирно, бо повністю довіряв Богу. Хвилині здіймалися біля човна і здавалося, що вони проковтнуть маленьке суденце. Учні кинулися до Ісуса: *“Рятуй, Господи, — гинемо!”* У скрутну хвилину вони дозволили страху керувати їхніми серцями. Страх — це протилежність вірі. Їхньою проблемою був не шторм, а відсутність віри.

2. Хто ж це такий? (26б–27)

Потім Ісус наказав бурі і морю, і тиша велика настала. Вітер і море знали свого Творця, а люди не знали.

Молитва: Господи, Ти — Творець. Ти керуєш людьми і ходом історії. Допоможи мені не панікувати, а довіряти Тобі у будь-якій критичній ситуації.

Одне слово: Де віра ваша?

Уздоровлення двох біснுவатих

Матвія 8:28–34

(32): А Він відповів їм: “Ідіть”. І вийшли вони, і пішли в гурт свиней. І ось кинувся з кручі до моря ввесь гурт, — і потопився у воді

1. Два біснуваті (28–29)

Земля Гадаринська була язичницькою територією. Два чоловіки, що трапилися на шляху Ісусові та Його учням, були дуже люті, так що ніхто не міг переходити тією дорогою. Вони були біснуватими. Можливо, нелюдське матеріалістичне суспільство зламало їх, і вони відкрили свої серця для сатани. Біснуваті зрозуміли, що Ісус — це Син Божий, ворог сатани, тому протистояли Його наближенню. Вони боялися Його, бо Ісус має владу навіть над найсильнішими з усіх бісів. Ісус переселив усіх бісів з людей в свиней. Свині кинулися в море і здохли.

2. Місто, що не дбало про людей (30–34)

Коли жителі того міста почули про те, що сталося зі свинями та біснуватими, вони прийшли до Ісуса і попросили Його, щоб пішов з їхнього краю. Вони не прославили Бога, Який спас двох людей від влади сатани. Натомість міщани були роздратовані через втрату такої кількості свиней. Ісус пішов геть.

Молитва: Господи, будь милосердний до нашого матеріалістичного суспільства, через яке сатана може уярмлювати та знищувати людей. Постав духовних лідерів, які будуть дбати більше про людей, ніж про гроші.

Одне слово: Ісус може врятувати людину від сатани

Вступ до першого послання до коринтян

Коринт був головним торговим містом в Греції з населенням близько 650 тис. чоловік, включаючи 400 тис. рабів. Він розміщувався на вузькому перешийку, який з'єднував Грецію з півостровом Пелопонес. Релігія Коринта базувалася на поклонінні богині любові Афродиті. В той час була широко поширена храмова проституція, а сексуальна аморальність була настільки розповсюджена, так що слово “коринтянин” використовувалось в значенні “аморальна людина”. В 1:26–31 та 6:9–11 автор нагадує коринтянам про їх незнатне походження та минуле грішне життя.

Павло заснував церкву в Коринті під час своєї другої місіонерської подорожі (Дії 18). Він провів там близько півтора роки, навчаючи Слова Божого. В цей час Павло жив власним коштом, виготовляючи разом з Акилою та Прискиллою намети. Пізніше, під час третьої подорожі, він з Коринту написав послання до Римлян.

Цей лист Павло пише з Ефесу в відповідь на лист з Коринту. Він був їх пастирем і добре знав їх. В цьому листі він застосовує Євангеліє до практичних проблем, таких як розділення в церкві, шлюб, виконання закону, різниця в поглядах на їжу, служіння і т.і. Він докоряє їм з любов'ю. В 13-му розділі описана любов Ісуса — найкращий дарунок та шлях вирішення проблем, що виникають. Розділ 15 закликає нас мати практичну віру та надію на воскресіння Ісуса, тому що воскресіння є серцем Євангелії. Ніхто не може бути християнином без віри в воскресіння.

Якщо хто хоче йти услід за Мною

Матвія 16:21–28

(24): Промовив тоді Ісус учням Своїм: Коли хоче хто йти вслід за Мною, хай зречеться самого себе, і хай візьме свого хреста, та й іде вслід за Мною

1. Такого Тобі хай не буде! (21–23)

Після сповіді Петра, Ісус став вчити їх, що Христу слід виконати. Але коли Ісус казав про смерть, Петро зупинив Його. Він сповідав свою віру в Ісуса, але він не прийняв слово Бога. Слова Ісуса не підходили до його ідей, вони йшли врозріз з його почуттями. Його розум був переповнений людськими думками, тому несвідомо він спокушав Ісуса, як сатана. Коли ми відкидаємо слова Ісуса через наші людські почуття, ми стаємо ворогами Бога.

2. Шлях життя (24–28)

Ісус сказав, що якщо ми боремося тільки, щоб покращити умови нашого фізичного життя і тільки, щоб піклуватися про себе та свою родину, ми втратимо навіть те, що маємо. Шлях отримати життя — це шлях слідування за Ісусом. Нам необхідно відкинути свої почуття та ідеї, прийняти слово Бога; ми повинні взяти хрест місії, який Він дає нам. Ми йдемо вслід за Ним, куди б Він не повів, та ростемо внутрішньо в Його образ.

Молитва: Господи, допоможи мені взяти мій хрест та йти вслід за Тобою сьогодні.

Одне слово: Йди услід за Ісусом

Ісус зцілює розслабленого

Матвія 9:1–8

(26): І, як побачив Ісус їхню віру, сказав розслабленому: “Будь бадьорий, сину! Прощаються тобі гріхи твої!”

1. Будь бадьорий сину! (1–2)

Декілька чоловіків принесли до Ісуса розслабленого. Цей чоловік жив у глибокому відчай та фаталізмі, він був обтяжений почуттям провини. Він завжди залежав від інших людей. Проте друзі, котрі принесли його до Ісуса, не хотіли кидати його. Вони вірили в Ісуса. Ісус благословив їхню віру. Ісус любив цього безпорадного чоловіка і назвав його “Сину!” Ісус підбадьорив його словами: “Будь бадьорий!” Потім Він сказав: “Прощаються тобі гріхи твої!” Бог — єдиний, Хто може пробачати гріхи. Ісус — Бог. Фаталізм і відчай — це гріх.

2. Має владу Син Людський (3–8)

Книжники були шоковані від слів Ісуса. Вони не вірили, що Він був Христом, Сином Божим, тому вони вважали Його самовдоволеним нахабою. Він показав Божу владу у зціленні та пробаченні гріхів. Ісус повністю змінив життя цієї людини. Натовп бачив і прославив Бога, оскільки люди бачили, що Ісус має владу пробачати гріхи і зцілювати.

Молитва: Господи, пробач мої гріхи і зроби мене новою людиною. Допоможи мені приносити моїх друзів до Тебе на зцілення і пробачення.

Одне слово: Ісус має владу пробачати гріхи

Покликання Матвія

Матвія 9:9–13

(9): А коли Ісус звідти проходив, побачив чоловіка, на ймення Матвія, що сидів на митниці, та й каже йому: “Іди за мною!” Той устав і пішов услід за Ним

1. Іди за Мною! (9)

Матвій, котрий написав цю Євангелію, був митником. В той час синонімом цього слова було слово “*грішник*”, а також “*егоїстична жадібна потвора*”. Митники були зрадниками, що продали свій народ заради власної вигоди. Але вони поплавилися за це внутрішніми духовними стражданнями. Вони були самотніми вигнанцями, немов духовно прокажені. Матвій намагався змінити своє життя, але здавалося, що виходу не було. В цю хвилину Ісус, проходячи повз, сказав: “*Іди за Мною!*” Це був поклик до покаяння і віри. Коли Матвій прийняв Ісуса, то змінився з митника у слугу Божого.

2. Слабі потребують лікаря (10–13)

Матвій відзначив початок нового життя, влаштувавши велике свято. Він запросив старих друзів прийти радіти з ним і зустрітися з Ісусом. Це було радісне свято, бо мертвий ожив. Але фарисеї критикували Ісуса за те, що Він їсть з “*грішниками*”. Ісус через Боже слово навчив їх, що Він прийшов явити милість Бога.

Молитва: Господи, продовжуй змінювати мене з егоїста у жертвовного учня Ісуса.

Одне слово: Іди за Ісусом

Сповідання Петром Христа

Матвія 16:13–20

(16): А Симон Петро відповів і сказав: Ти Христос, Син Бога Живого!

1. За кого народ уважає Мене? (13–14)

Учні Ісусові розповіли про те, що люди кажуть про Нього. Він творив багато добрих справ. Він був відомим та популярним. Протягом всієї історії Бог посилав пророків попередити, благословити та допомогти людям. Існує багато великих вчителів, святих. Якщо Ісус не величніший за них, то немає потреби присвячувати Йому все своє життя абсолютно.

2. А ви за кого Мене маєте? (15–20)

Це питання закликає до особистих пошуків. Відповідь визначає долю людини. Петро був готовим. Він зробив сповідь, яку повинні робити всі християни: “*Ти Христос, Син Бога Живого!*” Ісус — Месія, Син Живого Бога–Творця. Той, хто робить таку сповідь, повинен присвятити своє серце та життя Ісусові. Бог через Ісуса показує Себе тим, хто шукає Його. На цьому камені сповіді Ісус побудував Свою Церкву.

Молитва: Господь Ісус, Ти Христос, Спаситель світу. Ти мій Спаситель та Господь.

Одне слово: А ви за кого Мене маєте?

Відчуття історії

Матвія 16:5–12

(8): А Ісус, знавши те, запитав: Чого між собою міркуєте ви, маловірні, що хлібів не взяли?

1. Хліб (5–7)

Коли Ісус з учнями перепливали озеро, вони виявили, що забули хліб. Вони відчули голод. Тому, коли Ісус попередив їх остерігатися фарисейської розчини, вони подумали, що Він говорить їм про хліб.

2. Фарисейська наука (8–12)

Фарисеї бачили роботу Бога в Ісусі, але вони не вірили, тому що не хотіли ввіряти себе Йому. Невір'я, яке походить від егоїзму, легко розповсюджувалось на інших. Ісус викрив Своїх учнів в невір'ї та нагадав про два голодних натовпи народу, яких вони нагодували. Учні повинні мати відчуття історії. Ми повинні захищатися від поганого впливу. Ми можемо це робити, коли пам'ятаємо милість Бога.

Молитва: Господи, Ти врятував мене від гріха та смерті та дарував радість та сенс життя. Допоможи мені мати відчуття історії та рости у вірі.

Одне слово: Май відчуття історії

Нові бурдюки

Матвія 9:14–17

(176): А вливають вино молоде до нових бурдюків, — і одне, й друге збережене буде!

1. Питання про піст (14–15)

Здавалося, що учні Ісуса були недостатньо релігійними. Дехто з Іванових учнів запитав Ісуса, чому Його учні не постять, як вони і фарисеї. Відповідь Ісуса пояснює, чому Євангелія є добра новина. Християнське життя радісне, як весільний бенкет. Ісус є наречений. Його учні — як гості (чи наречена). Коли Ісус поряд, це час, щоб радіти та веселитися. Коли Його немає, ми повинні постити і молитися.

2. Оновлювальна сила Євангелії (16–17)

Релігійні церемонії і побожний вигляд не можуть змінити людське серце. Євангелія — це добра звістка, бо вона може зробити нас новими. Люди, які не хочуть змінюватися, відкидають Євангелію. Вони схожі на старі бурдюки чи стару одягу. Якщо нове вино Євангелії влити у серце, що схоже на старі бурдюки, людина стане агресивною і буде протистояти, бо не захоче змінитися і рости учнем Ісуса.

Молитва: Господи, дякую Тобі за радість бути Твоїм учнем. Допоможи мені рости і змінюватися доти, доки Твій образ не відобразиться у мені.

Одне слово: Будь новим бурдюком

Мертва дівчинка та хвора жінка

Матвія 9:18–26

(22): Ісус, обернувшись, побачив її та ї сказав: Будь бадьорою, дочко, твоя віра спасла тебе! І одужала жінка з тієї години

1. Поклади Свою руку на неї, і вона оживе (18,19)

Начальник синагоги прийшов до Ісуса. Його донька помирала, але він не хотів залишити її просто вмирати. Його віра в Ісуса була дивовижною, тому що він вірив, що Ісус може врятувати навіть від смерті. Ісус встав та пішов разом з ним.

2. Будь бадьорою, дочко (20–22)

Несподівано за спиною Ісуса з'явилась жінка, яка була у розпачі. Вона протягом 12 років страждала від соромної хвороби. Вона відчувала себе негідною допомоги Ісуса, але вона мала віру. Жінка підійшла ззаду до Ісуса, доторкнулася до краю одежі Його та зцілилася. Ісус не залишив її у відчаї. Він промовив: *“Будь бадьорою, дочко”*. Він не дивився на неї як на негідну. Ісус назвав її дочкою. Він зцілив її тіло та душу.

3. Вона не померла, але спить (23–26)

Коли Ісус прийшов в дім до начальника, то побачив шумливу юрбу голосільників. Вони сміялися над Його вірою. Тому Ісус залишив їх та пішов до дівчинки. Він взяв її за руку та оживив.

Молитва: Господи, пробач мені мої фаталістичні думки. Допоможи мені приходити до Тебе з вірою.

Одне слово: Ісус благословляє віру

Ознаки часу

Матвія 16:1–4

(36): Розпізнати небесне обличчя ви вмієте, ознак часу ж не можете!

1. Ознаки природи (1–3)

Фарисеї, які прийшли до Ісуса, шукали знамення та не мали духовного бажання. Вони бачили багато ознак Його Месіанства, але все рівно не вірили. Вони могли дивитися на небо та передбачити погоду. Але в той же час відкидали очевидні духовні ознаки та відмовились вірити в Ісуса. Вони були егоїстичними та не хотіли розкаятися.

2. Ознака Йони (4)

Ісус змалював Його час, як *“рід лукавий і перелюбний”*. Лукавість — це безбожність. Перелюб — це невір'я. Перелюбці живуть відчуттями, а не вірою. Духовний перелюб — це невірність Богу. Пошук ознак без наміру розкаятися вказує на невірне серце. Ознака пророка Йони вказує на смерть та воскресіння Ісуса та закликає людей до покаяння (Йона 3, Мат.12:39–41).

Молитва: Господи, даруй мені вірність, серце, готове на покаяння, та духовний зір. Допоможи жити євангельською вірою.

Одне слово: Ознака Йони

Ісус нагодував 4000

Матвія 15:29–39

(32): *А Ісус Своїх учнів покликав і сказав: Жаль Мені цих людей, що вже три дні зо Мною знаходяться, але їсти не мають чого; відпустити їх без їжі не хочу, щоб вони не ослабли в дорозі*

1. Вони славили Бога Ізраїлевого (29–31)

Ісая пророкував, що Месія зробить, що сліпі будуть бачити, каліки будуть ходити, німі — говорити (Іс. 35:4–6а). Коли натовп різних людей, разом з язичниками, побачили, що все це виконується, вони прославили Бога Ізраїлевого. Вони прийшли, тому що чули про милість Ісуса до одної жінки з язичників (15:21–28). Вони прийшли, тому що потребували Божої пастирської милості.

2. Співчуття Ісуса (32–39)

У Ісуса була материнська любов та батьківське почуття відповідальності за натовп. Він покликав учнів та відкрив їм Свою турботу: *“Відпустити їх без їжі не хочу, щоб вони не ослабли в дорозі”*. Учні вже нагодували один натовп, але учні досі обмежували можливість Божої роботи своїми силами та здібностями. Вони сказали: *“Де нам купити хліба?”* Ісус просив їх принести те, що в них було. Подякувавши за хліб, Він поламав їх та за допомогою учнів нагодував натовп.

Молитва: Господи, дякую за Твоє співчутливе серце. Я вірю в Твою всемогутню силу.

Одне слово: Співчутливий Ісус знає про наші потреби

Ісус — Месія

Матвія 9:27–34

(33): *І як демон був вигнаний, німий заговорив. І дивувався народ і казав: Ніколи таке не траплялося серед Ізраїля!*

1. Чи ж вірите ви, що Я можу вчинити оце? (27–31)

Ісус воскресив дівчинку з мертвих, й ця новина швидко розповсюдилась. Двоє сліпих слідували за Ісусом з криками: *“Змилуйсь над нами, Сину Давидів!”* Вони вірили, що Ісус — це Месія та Спаситель, про якого пророкував Ісая (Іс. 35:5). Ісус дав їм можливість сповідати їх віру, потім Він доторкнувся до їх очей, та повернувся до них. Ісус ніколи не відвертається від тих, хто приходить до Нього з вірою та проханням про милість.

2. Ісус зцілив німого (32–34)

До Ісуса прийшов німий. Він був німий через бісів. Ісус вигнав бісів, й людина змогла говорити. Натовп дивувався, тому що вони бачили виконання пророцтва Ісаї та розуміли, що немає нікого подібного до Ісуса. Ті, хто дивились та слухали без упереджень, пізнали, що Ісус був Христом, Посланцем Бога. Але фарисеї мали упередження. Вони сприймали славу роботи Бога як демонську, та цим чинили тяжкий гріх.

Молитва: Господи, даруй мені милість та відкрий мої духовні очі; відкрий мої уста, щоб свідчити про Твою славу та велич.

Одне слово: Ісус — мій милостивий Спаситель

Милостивий пастир

Матвія 9:35–38

(36): А як бачив людей, змилосерджувався Він над ними, бо були вони змучені та розпорошені, як ті вівці, що не мають пастиуха

1. Як вівці, що не мають пастиуха (35–36)

Ісус був справжнім Пастирем, Якого Бог обіцяв послати (Єзек. 34:15, 23–24). Він прийшов, щоб повсюди проповідувати благу звістку про Царство Боже та зціляти хворих. Ісус бачив, що жадібні та егоїстичні релігійні лідери тільки утискають людей. Він пожалів розсіяний натовп, тому що люди були стурбовані та безпорадні, як вівці без пастиря. Ісус знав, що справжній гнобитель людини — це сатана, тому що всі люди замкнені в його темному царстві доти, доки їх не врятує Спаситель. Ісус проголошував, що люди можуть покаятись, вірити та ввійти до Царства Бога.

2. Великий врожай (37–38)

Ісус бачив, що люди чекають пастирів, котрі могли б навчити їх слову Бога та показати їм Божу любов. Тому він сказав Своїм учням благи Господаря жнива, щоб вислав робітників.

Молитва: Господи, в світі так багато людей, які схожі на овець без пастиря, а пастирів не багато. Будь ласка, пошли робітників на жниво Своє.

Одне слово: Проси у Господа пастирів

Віра хананеянки

Матвія 15:21–28

(27): Вона ж відказала: Так, Господи! Але ж і щенята їдять ті кришки, що спадають зо столу їхніх панів

1. Крик хананейської жінки (21–24)

Коли Ісус проходив територією язичників, Він не намагався там проповідувати. Він прийшов до загиблих овечок дому Ізраїлевого, для яких став Пастирем, “Синоном Давида”, в Якому виконались очікування та пророцтва. Він пошле Своїх учнів до всіх народів пізніше. Але тут була одна жінка, яка не могла чекати. Вона визнала Його Месією та прийшла, благаючи про милість. Вона прийшла з вірою, з розбитим та страждаючим серцем.

2. Навіть щенята їдять ті кришки (25–28)

Ця жінка вірила в Ісуса та дуже любила свою доньку. Ісус намагався уникнути її, але вона наполягала. Вона вклонилась перед Ним та прохала Його допомоги. Коли Ісус сказав, що Він не може хліб, що належить дітям, віддати щенятам, вона смиренно прийняла Його слова та благала про кришки. Ісус був здивований її вірою. Він відповів на її прохання та благословив її. Благословення Ісуса не для вибраних, але для тих, хто має віру та співчуття.

Молитва: Господи, даруй мені справжню віру та глибоку любов, як у жінки з язичників.

Одне слово: Ісус благословляє наполегливу віру

Божі заповіді та передання людські

Матвія 15:1–20

(3): *А Він відповів і промовив до них: А чого й ви порушуєте Божу заповідь ради передання вашого?*

1. Слово Бога у серці (1–9)

Фарисеї критикували учнів Ісуса за те, що вони не мили рук перед їжею. Проблема полягала не в гігієні, а у виконанні релігійного ритуалу. Вони стверджували, що традиції замінюють слово Бога. Ісус сварив їх за те, що вони вчать людським переданням замість Біблії. Він привів одну з 10 заповідей *“шануй батька та матір”* як приклад. Якщо ми любимо Бога та живемо, щоб догодити Йому, ми будемо поважати Його слово та берегти його в своєму серці.

2. Чисте серце (10–20)

Ісус не вважав брудні руки проблемою. Але брудні серця і вуста — це справжня проблема. Слово Бога, заховане в нашому серці, виганяє бісів та очищує наші думки (Ів. 15:3, Пс. 118:11). Якщо слова Бога немає в нас, ми приносимо плоди, неугодні Богу, та стаємо духовно сліпими. Наші серця наповнюються злими думками — хіттю, ревнощами, скаргами, наші вуста вимовляють слова, які заставляють інших страждати та плакати.

Молитва: Господи, очисти моє серце кров'ю Ісуса та вкорени Твоє слово там.

Одне слово: Слово Бога повинно бути в серці

Ісус кличе дванадцятьох

Матвія 10:1–10

(7): *А ходячи, проповідуйте та говоріть, що наблизилось Царство Небесне*

1. Ісус закликає дванадцятьох (1–4)

Ісус молився за робітників для жнив, а потім покликав дванадцятьох учнів. Це були ті люди, за яких Він буде молитись та виховувати до тих пір, поки вони не виростуть пастирями та вчителями Біблії для людей, що блукають в гріхах. Учні повинні були рости до тих пір, поки вони самі не зможуть виховувати учнів. Запам'ятайте їх імена. Кожен з них став пастирем для таких людей, як і він сам.

2. Ісус виховує дванадцятьох (5–10)

Ісус дав своїм учням духовну владу над злими духами та силу зцілювати від хвороб (1). Він обмежив їх в тому, що потрібно взяти з собою та куди йти, тому що це була тренувальна місія. Вона потрібна була для зростання учнів. Ісус послав їх тільки до втрачених ягнят дому Ізраїлевого, пізніше Він пошле їх по всьому світу. Ісус не хотів, щоб учні залежали від матеріальних речей, щоб довіряли лише Богу. Вчитель сказав учням проповідувати добру звістку: *“Наблизилось Царство Небесне”* та розділити Божу любов з тими, хто потребує її.

Молитва: Господи, навчи мене залежати від Твого слова та Твого Духу, а не від своїх власних бажань та матеріальних речей. Допоможи мені проповідувати Твоє Євангеліє та розділити Твою любов з іншими.

Одне слово: Учні повинні користися Ісусу

Шукайте достойних людей

Матвія 10:11–16

(11): А як зайдете в місто якесь чи в село, то розвідайте, хто там достойний, і там перебувайте, аж поки не вийдете

1. Зупиняйтесь в одному домі (11–13)

Ісус послав учнів у коротку місіонерську подорож, щоб навчити їх основним принципам розповсюдження Євангелії по всьому світу. Одна людина дуже важлива в Божій історії. Тому Ісус сказав Своїм учням шукати одну достойну людину в кожному місті та залишатись у неї до того часу, поки вони не покинуть міста. Якщо одна людина зміниться через Євангеліє, тоді все місто (ВУЗ, народ) може змінитись.

2. Вівці між вовків (14–16)

Якщо десь не знайдеться жодної достойної людини, тоді учні повинні обтрусити порошок зі своїх ніг та покинути те місто. Знехтувати Божими проповідниками та їх проповіддю — це накликати на себе Божий суд. Божий слуга не повинен йти на компроміс зі світом. Ісус знав, що світ, до якого Він посилає їх, повний вовків. Учні мали знати це. Але вони не повинні вести духовну війну світською зброєю. Учні мають бути невинні, як голубки, та мудрі, як змії.

Молитва: Господи, постав одну достойну людину в нашому ВУ-Зі, в нашому місті та в нашому народі.

Одне слово: Шукай достойну людину

Ісус та Петро йдуть по воді

Матвія 14:22–36

(29): А Він відказав йому: Іди. І, вилізши з човна, Петро став йти по воді, і пішов до Ісуса

1. Випробування бурею (22–27)

Після того, як натовп був нагодований, Ісус відправив Своїх учнів пливати на інший бік озера. Він відпустив натовп та пішов помолитися наодинці. В цей час учні боролися з супротивним вітром та високими хвилями. Ісус пішов до них, ідучи по воді. Вони були налякані, тому що через боротьбу вони не впізнали Ісуса. Він не прийшов налякати їх, але щоб дати їм мужність та навчити вірі.

2. Самовпевнена віра Петра (28–36)

Петро мав мужність. Він попросив Ісуса звеліти йому йти до Нього, та Ісус відказав: *“Йди”*. До тих пір, поки Петро слухався наказу Ісуса та дивився на Нього, він зміг йти без страху по воді. Але він подивився на хвилі та забув про Ісуса. Він почав потопати. Ісус підтримав його та докорив йому за сумніви. Страх — це протилежність вірі. Віра — це безперестанку дивитися на Ісуса та прохати Його про допомогу. Петро сповідував Ісуса Сином Божим. Ісус продовжував роботу Месії (34–36).

Молитва: Господи, даруй мені мужність йти вірою та берегти віру, дивлячись на Тебе.

Одне слово: Підкорятися Ісусові та ходити вірою

Ісус нагодував 5000

Матвія 14:13–21

(16): *А Ісус їм сказав: Непотрібно відходити їм, нагодуйте їх ви!*

1. Нагодуйте їх ви (13–16)

Ісус шкодував про Івана. Він захотів побути наодинці зі Своїми учнями, тому вони відправились в пустельне місце. Але місце не залишалось пустельним! Натовп людей, які потребували пастиря, очікували Його там. Ісус пожалів їх та служив їм цілий день. Учні терпляче очікували вечора. Потім вони підійшли з розумною пропозицією: *“Люди голодні, відпусти їх дістати їжу”*. Відповідь Ісуса була несподіваною: *“Нагодуйте їх ви”*. Ісус хотів навчити учнів Своему пастирському серцю та вірі, яка долає несприятливі обставини.

2. П'ять хлібів та дві рибки (17–21)

В учнів було тільки п'ять хлібів та дві рибки, й завдання виглядало не можливим. Але коли вони принесли все, що мали, до Ісуса, Він благословив хліб та рибу та нагодував натовп з надлишком.

Молитва: Господи, прийми наш хліб та рибу та нагодуй людей цього світу словом Бога.

Одне слово: Нагодуйте їх ви

А хто витерпить аж до кінця, той буде спасений

Матвія 10:17–23

(22б): *І за Ім'я Моє будуть усі вас ненавидіти. А хто витерпить аж до кінця, той буде спасений*

1. Не журіться, як або що говорити (17–20)

Ісус передбачав, що буде після Його смерті та воскресіння. Його учнів будуть переслідувати спочатку юдеї, потім римляни. Їх поведуть на зібрання, судилища, поставлять перед царями, але у них не повинно бути страху; вони повинні бути свідками Євангелії Ісуса. Ісус обіцяв, що Святий Дух буде допомагати їм та підкаже їм, що говорити.

2. Той, хто стоятиме твердо до кінця (21–23)

Буде й інший вид переслідування, стерпіти який буде значно важче. Найближчі родичі, ті, кого ми любимо, будуть ненавидіти учнів Ісуса та переслідувати їх за віру. Але їм та нам Ісус говорить твердо стояти на боці Бога. Він обіцяє знову прийти, до того, як завершиться євангелізація Ізраїлю.

Молитва: Господи, в мене нема сили, та я не можу надіятися на самого себе. Будь ласка, дай мені Твого Духа Святого та навчи мене навіть у найважчій ситуації свідчити про Ісуса. Допоможи мені перетерпіти усі труднощі до кінця.

Одне слово: З Божою допомогою стій твердо

Не бійся людей

Матвія 10:24–33

(28): І не лякайтеся тих, хто тіло вбиває, а душі вбити не може; але бійтеся більше того, хто може й душу, і тіло вам занепасти в геєнні

1. Учень не більший за вчителя (24,25)

Для нас достатньо бути, як Ісус. Ми повинні бути схожими на Нього в його милості та любові. І ми повинні очікувати нерозуміння та нехтування, як Він.

2. Бійтеся тільки Бога (26–31)

Страх — величезна зброя диявола, яка утримує людей в путах. Але слуги Бога не повинні боятись людей чи смерті. Ми повинні боятись Бога. Боятись Бога означає любити його. Він любить нас та знає про нас усе, навіть скільки волосся у нас на голові. Він бачить навіть горобця, тому я знаю, що Він бачить і мене. Коли ми боїмося та любимо Бога в наших серцях, тоді всі наші внутрішні страхи щезнуть та ми отримаємо свободу.

3. Визнання Ісуса перед людьми (32,33)

Мало лише перемогти внутрішній страх перед людьми. Ісус хоче, щоб Його слуги свідчили про Нього перед усіма людьми. Таким чином Євангелія спасіння розповсюдяться на увесь світ.

Молитва: Господь, пробач мені мої гріхи. Навчи моє серце любити та боятись Тебе так, щоб я міг вільно визнавати Тебе всюди, завжди і перед усіма.

Одне слово: Бійся Бога та будь вільним

Іван Хреститель стятий

Матвія 14:1–12

(5): І хотів Ірод смерть заповідати йому, та боявся народу, бо того за пророка вважали

1. Докори сумління Ірода (1–2)

Коли Ірод почув про Ісуса, він подумав про Івана Хрестителя. Ісус також проповідував каяття. Він говорив про Царство Бога та зцілював багатьох людей. Ірод скоїв тяжкий гріх проти Бога; він вбив Івана, Божого слугу. Він жив у страху через свій гріх та провину. Звичайно, Ісус не був Іваном. Але відчуття провини та страх заставили Ірода думати, що Іван воскреснув та прийшов помститися йому.

2. Слабкість Ірода (3–12)

Ірод був царем, але він не міг управляти своєю родиною. Коли Іван викрив його аморальний спосіб життя, він не покався; він посадив Івана у в'язницю. Іродіяда не вагалась. Вона підмовила свою доньку просити голову Івана. Ірод був дуже слабким. Він був рабом своєї жінки, своїх гостей, своєї гордості та страху, — тому він стяг голову Івана. Аморальне життя здавалось захопливим та вільним, але воно зробило навіть царя рабом.

Молитва: Господи, дякую Тобі за Ісуса, Який визволяє мене від гріха, гордості та страху.

Одне слово: Не будь рабом страху

Пророк без пошани

Матвія 13:53–58

(576,58): Пророка нема без пошани, хіба тільки в вітчизні своїй та в домі своїм! І Він не вчинив тут чудес багатьох через їхню невіру

1. Стали вони дивуватися (53,54)

Ісус багато вчив. Він зцілював хворих і виганяв бісів. Люди, які признавали Його своїм істинним Пастирем, жили в благословенні. Ісус хотів відкрити любов Бога і Його благословення в Своєму рідному місті, тому прийшов вчити в синагогу в Назареті. Люди були здивовані Його популярністю і дивувались Його мудрості і силі. В них була можливість прийняти Його і отримати Боже благословення.

2. Чи ж Він не син теслі? (55–58)

Однак у них виникли інші думки про Ісуса. Вони почали говорити про Його людське походження. Вони не прийняли Його Божим слугою і тому втратили Його благословення. Ісус не може працювати в атмосфері невір'я. Коли ми дивимось на слуг Бога та на роботу Бога з людської точки зору, то стаємо духовно сліпими. Тоді Ісус не може працювати в нас і через нас.

Молитва: Господи, допоможи мені дивитись на Твоїх слуг і на Твою роботу з Твоєї точки зору. Забери мою гордість і дай мені смиренне серце і духовні очі.

Одне слово: Вір слову Бога; подивись на Його роботу

Люби перш за все Ісуса

Матвія 10:34–42

(37): Хто більш, як Мене, любить батька чи матір, той Мене недостойний. І хто більш, як Мене, любить сина чи дочку, той Мене недостойний

1. Хто ж за Мене погубить душу свою, той знайде її (34–39)

Ісус вчить нас віддавати Йому найперше місце в нашому житті. Іноді наші рідні та близькі не розуміють, що ми, перш за все люблячи Ісуса, любитимемо їх більше, ніж коли ми любили лише самих себе, тому ображаються на нас за любов до Ісуса. В цій ситуації наші рідні стають нашими духовними ворогами. Що нам робити? Ісус сказав, що, якщо ми не візьмемо хреста своєї місії, хреста відчуження та непорозуміння, та не послідуємо за Ним, то ми не достойні Його. Він обіцяє, що, якщо ми віддамо свої життя Йому, ми віднайдемо життя. Якщо ми відмовимось від поклику Ісуса, щоб догодити людям, ми втратимо наше життя, яке намагались зберегти.

2. Хто вас приймає, приймає Мене (40–42)

Учні Ісуса — це ті, хто любить Ісуса понад усе. Ісус обіцяє благословити кожного, хто прийме Його учня. Нагорода буде навіть за чашу води, подану тому, хто любить Ісуса. Ми можемо бути благословенням для тих, кого ми любимо, тільки якщо ми любимо Ісуса понад усе.

Молитва: Господи, поможи мені любити Тебе понад усе і довіряти Тобі, що Ти благословиш тих, кого я люблю. Допоможи мені брати свого хреста та слідувати за Тобою до кінця.

Одне слово: Люби Ісуса перш за все та понад усе

Перекажіть, що ви чуєте й бачите

Матвія 11:1–6

*(4): Ісус же промовив у відповідь їм: Ідіть, і перекажіть Іванові, що ви чуєте й бачите***1. Чи Ти Той, Хто має прийти?**

Іван Хреститель приготував шлях для Месії. Він закликав людей до каяття, він хрестив Ісуса та проголосив Його Агнцем Божим, Який хрестить Святим Духом. Але зараз, коли служіння Ісуса розповсюдилось на Галілею, Іван сидів у в'язниці. Учні Івана, мабуть, боролися з сумнівами. Іван не сумнівався в Ісусі, він не був очеретом, який гоїдає вітер, він бажав, щоб його учні знали Ісуса та увірували в Нього, тому він послав їх до Ісуса.

2. Ідіть, і перекажіть, що ви чуєте й бачите (4–6)

Ісус не став давати Івану теологічні відповіді. Його життя та служіння було виконанням пророцтва Ісаї (35:4–6, 61:6). Ісус сказав учням дивитись та слухати, а потім піти й розповісти Івану, що вони бачили та чули. Учні Івана можуть бути благословенними, якщо довіряться Богові та до кінця увірують в Ісуса.

Молитва: Господи, даруй мені зір бачити далі моєї ситуації, допоможи мені бачити Ісуса. Допоможи мені засновувати свою віру на Твоєму слові, а не на своїх почуттях.

Одне слово: Йди та дивись, повір та перекажи

Притча про невід

Матвія 13:47–52

*(49): Так буде й наприкінці віку: Анголи повиходять, і вилучать злих з-поміж праведних***1. Подібне ще Царство Небесне до невода (47–51)**

Так само, як у невід потрапляють різні риби, в християнську спільноту приходять різні люди. Видима церква сповнена різними людьми. Але не кожен обов'язково є християнином. Подібно до рибалки, який відділяє добру рибу від поганої, на суді Ангели Божі відділять злих від праведних. Злі — це ті, хто продовжує повставати проти Бога. Праведні — ті, хто приймає Божу милість прощення і спасіння.

2. Нові скарби, як старі (52)

Людина, яка вивчає Біблію, має не лише знати текст, але повинна прийти до Ісуса, на Якого вказує вся Біблія і прийняти Його своїм Господарем і Царем. Така людина має стати, як господар, який виносить зі своєї скарбниці нові і старі скарби. В день суду він буде прийнятий до праведників. Але якщо відкине Євангелію, то буде відкинутий разом зі всіма злими.

Молитва: Господи, постав Своє Царство в моєму серці, щоб я міг бути праведним.

Одне слово: Нові і старі скарби

Дорогоцінна перлина

Матвія 13:44–46

(46): а як знайде одну дорогоцінну перлину, то йде, і все продає, що має, і купує її

1. Прихований скарб (44)

Царство Небесне схоже на скарб, що прихований у полі. Один чоловік якось знайшов його. Він приховав його, потім пішов і продав усе, що мав, щоб викупити це поле. Людина без напрямку, що раніше пливла за течією, одного разу знайшла глибоку істину життя. Це зупинило її. Вона взнала істинну мету і сенс життя. Вона взнала, що для того, щоб отримати щось, що має істинну цінність, потрібно щось віддати.

2. Дорогоцінна перлина (45,46)

Ця перлина показує систему цінностей і життєві пріоритети. Купець знайшов перлину не зненацька. Він довго шукав її. Але коли він знайшов її, то віддав все, що мав, щоб заволодіти нею. Людина, яка щиро шукає істини, повинна бути готовою присвятити їй все своє життя.

Молитва: Господи, для мене Ісус дорожчий за все. Допоможи мені берегти істинний скарб.

Одне слово: Одна дорогоцінна перлина

Дійсно велика людина

Матвія 11:7–15

(11): Поправді кажу вам: Між народженими від жінок не було більшого над Івана Христителя! Та найменший у Царстві Небеснім той більший від нього!

1. На що ви ходили дивитися? (7–10)

Ісус знав, що Іван був у в'язниці. Мінливий натовп міг зневажати Івана за це. Ісус докоряв людям за те, що вони подібні натовпу туристів. Він сказав їм про велич Івана. Іван не зодягався в гарний одяг, не жив у маєтку на березі моря. Він жив скромно у пустелі. Його справжня велич була у величі його місії. Іван був посланим, щоб приготувати шлях Месії.

2. Велика людина (11–15)

Пророки дуже довго пророкували про прихід Месії, але Іван проголосив, що Він прийшов. Як Ілля, Іван закликав людей до каєття. Іван та Ісус всіма силами атакували армію сатани Божою істиною. Іван був великою людиною; але той, хто розкається, прийме Ісуса та силою візьме Боже царство, більш великий!

Молитва: Господи, прости мене, що я мало чим відрізняюсь від нудьгуючого нероби. Допоможи мені брати Твоє Царство силою.

Одне слово: Будь великим в Бозі

Діти на вулиці

Матвія 11:16–24

(16,17): До кого ж цей рід прирівняю? До хлоп'ят він подібний, що на ринку сидять та вигукують іншим, і кажуть: Ми вам грали, а ви не танцювали, ми співали вам жалібно, та не плакали ви...

1. Діти на вулиці (16–19)

Дитячі пісні дуже сильно підходили бунтівному духу того часу. Звуки сопілки означали запрошення до танцю, але не слухняні діти не танцювали. Похоронний спів закликав до плачу, але бунтівні діти не реагували. Сучасники Ісуса були такими ж. Іван жив скромним аскетичним життям, яке кидало виклик розбещеній культурі. Люди, які не хотіли покаятися, казали, що в ньому — біс. Ісус спілкувався з хворими та грішними людьми, служив їм. Але люди критикували Його та відкидали милість Бога.

2. Горе тим, хто не покавсяся (20–24)

Міста Ізраїлю, в яких Ісус проповідував, мали привілей, але їх мешканці не покаялися, вони не прийняли Ісуса. Однак, стороні люди, які прийняли Євангеліє та покаялись, отримали спасіння. Привілеї не дають спасіння, його дає Ісус.

Молитва: Господи, забери мою гордість та даруй мені скромне серце, щоб я завжди міг приходити до Ісуса.

Одне слово: Слухай слово Бога, покайся та прийми Ісуса

Пояснення притчі про сіяча

Матвія 13:36–43

(43): Тоді праведники, немов сонце, засяють у Царстві свого Отця. Хто має вуха, нехай слухає!

1. Учні бажають вчитись (36–39а)

Учні Ісуса мали гаряче бажання вчитись. Вони були добрими зернами. Ісус виростив їх, виховуючи у слові Бога. Але сатана також зайнятий вирощуванням кукілю. Кукіль — це ті, хто служать гріху, хто спотворює існуючий порядок своїм безбожним життям. Вони — ярмо, а не благословення.

2. Остаточний суд (39б–43)

Ми не можемо жити в світі без кукілю. Ми не можемо позбутись диявола, борючись зі злими людьми. Але ми маємо бути впевнені, що в день остаточного суду Ісус пошле Своїх ангелів виполоти увесь кукіль і спалить його в печі вогняній. До того дня ми можемо служити Йому і очікувати Його повернення, приносячи гарні плоди. Коли Він прийде, Його праведні діти світитимуть, як сонце в Царстві Отця.

Молитва: Господи, продовжуй Свою роботу в мені і роби мене добрим зерном. Нехай моє життя буде благословенням, а не шкодою.

Одне слово: Не будь кукілем

Притча про гірчичне зерно та розчину

Матвія 13:31–35

(31): Іншу притчу подав Він їм, кажучи: Царство Небесне подібне до зерна гірчичного, що взяв чоловік і посіяв на полі своїм

1. Царство Боже подібне до гірчичного зерна (31,32)

Гірчичне зерно дуже маленьке. Євангельська звістка також дуже коротка і проста. Але коли гірчичне зерно проростає, воно стає таким великим, що в його гіллі знаходять сховок птахи небесні. Зерно Євангелії посіяне в людським житті росте до тих пір, доки людина не зміниться і її життя не стане благословенням для навколишніх. Одна людина може стати таким зерном. Слуги Євангелії смиренні та здаються слабкими. Але коли місто чи країна має вірного чоловіка Божого, то Господь використовує його, щоб змінити це матеріалістичне суспільство в царство Боже.

2. Царство Боже подібне до розчини (33–35)

Розчина — це маленький шматок квасного тіста. Але коли його додати в діжку з прісним тістом, то воно розчиняє усе тісто, скільки б його не було. Євангелія також має силу поширюватись і змінювати життя людини.

Молитва: Господи, я вірю, що Ти працюєш через вивчення Біблії 1:1, щоб змінювати людей і цілі нації. Постав одного слугу Божого в кожному місті світу.

Одне слово: Гірчичне зерно росте

Ярмо Ісуса

Матвія 11:25–30

(29): Візьміть на себе ярмо Моє, і навчіться від Мене, бо Я тихий і серцем покірливий, і знайдете спокій душам своїм

1. Тільки немовлятам (25–27)

Утомлені від світу люди, що здаються кмітливими, не прийняли Ісуса, вони не покалися та не отримали Божого прощення та благословення. Але серця учнів Ісуса були простими, як у немовлят. Вони готові були вчитися. Вони просто приймали Ісуса та слово Бога. Бог відкриває Свою істину та любить таких людей.

2. Прийдіть до Мене та знайдете спокій душам вашим (28–30)

Ісус запрошує всіх, хто втомився душею, обтяжений тягарем страху та гріха. Ісус взяв на Себе наш тягар й дає нам Своє ярмо. Ярмо призначено для того, щоб використовувати силу вола з доброю метою. Воно потрібне для того, щоб фермер та тварина гарно працювали разом. Взяти тягар Ісуса значить йти за Ісусом та підкорятися Його слову. Тільки тоді, коли ми підкоряємося Ісусу від всього серця, ми можемо навчитися через Нього та знайти спокій душам нашим.

Молитва: Господи, дай мені Твоє ярмо, забери тягар моїх гріхів, мирського хвилювання та засудження. Даруй мені можливість служити Тобі та приносити плід.

Одне слово: Прийди до Ісуса, візьми Його ярмо, знайди спокій

Господь хоче милості

Матвія 12:1–8

(7,8): Коли б знали ви, що то є: Милости хочу, а не жертви, то ви не судили б невинних... Бо Син Людський Господь і суботі!

1. Голодні учні (1–2)

Одного разу в суботу шли учні засіяними полями, вони дуже зголодніли, тому зривали колосся та їли зерна. Фарисей, які завжди були зайняті пошуком нагоди покритикувати Ісуса, дорікали Йому за те, що Він дозволив учням працювати в суботу. Однак критикуючи та прискіплюючись, вони не могли побачити роботу Бога.

2. Господар суботи (3–8)

Ісус вчив їх, цитуючи Біблію, про Давида, який був великим царем та воїном, який любив Бога та любив своїх людей. Він не був бюрократом. Ісус нагадав фарисеям про священиків, які в суботу приносили жертви в храмі. Потім Він казав про те, хто Він, та для чого прийшов. Він прийшов не для того, щоб зробити людей законниками. Ісус прийшов показати грішникам милість Бога. Якщо хтось не знає про Божу милість та прощення, його законництво безглузде. Ісус є Господарем суботи, Він — Месія.

Молитва: Господи, дякую Тобі за те, що розумієш мою слабкість та показуєш мені Свою милість. Допоможи мені проявляти милість.

Одне слово: Бог хоче милості, а ні жертви

Притча про кукіль

Матвія 13:24–30

(30): Залишіть, хай разом обое ростуть аж до жнив; а в жнива накажу я женцям: Зберіть перше кукіль і його пов'яжіть у снопки, щоб їх попалити; пшеницю ж спровадьте до клуні моєї

1. Пшениця та кукіль (24–26)

Ісус розповів притчу про Царство Боже. Бог схожий на господаря, який посіяв на своїм полі добре зерно. Його ворог, диявол, прийшов потай і посіяв кукіль. Ніхто не знав про диявольську хитрість, доки не з'явилися паростки. Диявол дуже наполегливий та підлий.

2. Що нам робить? (27–30)

Слуги запропонували виполоти кукіль, але господар не дозволив їм. Винищуючи кукіль, вони могли зашкодити і пшениці. Важко було чекати, дивлячись, як росте кукіль. Але господар переконав своїх слуг, що під час жнив все буде добре. В день суду Божі плоди і диявольські будуть розділені. Ми маємо із завзяттям працювати для Господа і надіятись на Нього, щоб не брати участі в роботі диявола.

Молитва: Господи, допоможи мені бути більш працелюбним, ніж диявол. Дай мені терпіння коритись Тобі і очікувати Твого спасіння, навіть коли диявол атакує.

Одне слово: Виконувати Боже діло

Притча про ґрунт

Матвія 13:18–23

(23): А посіяне в добрій землі, це той, хто слухає слово й його розуміє, і плід він приносить, і дає один у сто раз, другий у шістдесят, а той утридцятєро

1. Три безплідних типи ґрунту (18–22)

Дорога — це серце тих, хто не приймає слово Бога, тому що не розуміє його. Проблема таких людей не в їхньому невігластві, а в гордості. Смиренні серцем приймають слово Боже. Вони бережуть його, доки Бог не здійснить Своєї роботи. Це ті, хто розуміє слово Боже. Кам'яний ґрунт — це ті, хто з радістю приймає слово Боже, але лише розумом. Вони не дозволяють кореню заглибитись в серце — тому не знають каяття. Тому, коли їхні співробітники, родичі чи друзі чинять якийсь супротив їхньому життю віри, вони кидають вивчати Біблію. Терен — це зайняті люди, які переживають через своє майбутнє та шукають насолоди. Тому зерно слова Божого не може плодити в їхніх серцях.

2. Добрий ґрунт (23)

Ті, хто приймає слово Боже в своє серце і кориться йому, мають гарну землю серця. Їхнє життя рясніє гарними плодами — в 30, 60 та 100 разів. Одна людина із таким відношенням до слова Божого приносить більше плоду, ніж усі інші разом взяті.

Молитва: Господи, нехай моє серце буде доброю землею кожного разу, як я вивчаю Біблію чи слухаю проповідь.

Одне слово: Будь плідною землею

Зцілення сухорукого

Матвія 12:9–15

(13): І каже тоді чоловікові: Простягни свою руку! Той простяг, і стала здорова вона, як і друга...

1. Людина з сухою рукою (9–10)

Коли Ісус прийшов до синагоги в суботу, там була людина з сухою рукою. Рука людини — це її життя; нею він працює, бореться, грає на піаніно, підтримує когось. Суха рука — це суха душа. Фарисеї не бачили страждання цієї людини. Вони тільки бачили в ньому приманку, щоб підловити Ісуса.

2. Простягни свою руку (11–15)

Ісус ігнорував пастку. Він дивився на ситуацію з Божої істини: *“чи можна чинити добро у суботу?”* Ісус вчив фарисеїв цінності однієї людини. Потім Він наказав людині простягнути свою спотворену непридатну руку. Людина, подолавши себе, послухалась Ісуса та зцілилася. Ісус ризикував своїм життям, щоб допомогти цій людині.

Молитва: Господи, я простягаю до Тебе всі мої слабкості та каліцтва. Дякую Тобі за те, що Ти зцілюєш мене ціною Свого власного життя.

Одне слово: Простягни руку свою

Вибраний слуга Бога

Матвія 12:15–21

(18): Ото Мій Отрок, що Я вибрав Його, Мій Улюблений, що Його полюбила душа Моя! Вкладу Свого Духа в Нього, і Він суд проголосить поганам

1. Ісус пішов звідти (15–16)

Фарисеї задумали вбити Ісуса, тому що Він кидав виклик їх авторитету, зціливши людину в суботу. Ісус відкрився людям як справжній Пастир для всіх блукаючих людей. Тому, хоча Ісус пішов звідти, люди, які потребували Його, натовпом слідували за Ним.

2. Очеретини надломленої не доломить (17–21)

Ісус виконав пророцтво Ісаї. Він був вибраний слуга Бога, Який догодив Богові. Він сміливо проголошував Божу благу звістку всім народам. Він був Добрим Пастирем. Ісус не змагався та не сперечався. Він був особливо добрим до слабких та немічних людей. Людина з сухою рукою була, як надломлена очеретина та як догасаючий лев. Ісус прийняв та вилікував його. Він повинен *“допровадити присуду до перемоги”*. Ісус є надія для всіх народів.

Молитва: Господи, дякую Тобі за відновлення надломленої очеретини. Допоможи мені бути Твоїм слугою та розділити Твою любов та милість в цьому безладному світі.

Одне слово: Божий вибраний слуга

Секрет притчі

Матвія 13:10–17

(11): А Він відповів і промовив: Тому, що вам дано пізнати таємниці Царства Небесного, їм же не дано

1. Чому притчами Ти промовляєш до них? (10–15)

Учні Ісуса знали, що притчі були надто важкими, щоб натовп розумів їх. Ісус погодився з тим. Ісус розповідав таємниці Небесного Царства у притчах, тому що лише ті, хто вирішив йти услід за Ним, могли зрозуміти Його. Учень, який любить Бога і приймає Його слово в серце, може розуміти таємниці і вирости в вірі. Той, хто має віру, той примножує її. Але хто відкидає слово Боже, вважаючи його нерозумним, або обирає легке життя, ніколи не зрозуміє його. Його серце буде черствіти все більше. І він втратить навіть те мале духовне бажання, яке мав.

2. Очі ж ваші блаженні (16,17)

Учні Ісуса були блаженними, тому що вони пізнали очікуваного Месію. Патріархи і пророки вірили в цю обітницю і передбачали Його прихід. Ми також блаженні, тому що можемо бачити, як Бог виконує Свої обіцянки. Вірю ми можемо особисто взнати Ісуса і слідувати за Ним.

Молитва: Господи, я хочу слідувати за Ісусом. Відкрий мої очі і серце, щоб розуміти Твоє слово і коритись йому.

Одне слово: Блаженні ті очі, що бачать

Притча про сіяча

Матвія 13:1–9

(3): І багато навчав Він їх притчами, кажучи: Ось вийшов сіяч, щоб посіяти

1. Ісус вчить з човна (1–3)

Ісус вийшов до озера, щоб навчати народ. Але людей зібралось так багато, що Йому довелося увійти до човна. Люди приходили до Нього з різних причин, але Він сів насіння слова Божого серед них. Зерна, що сів сіяч, були добрими. Кожна зернина має в собі життя, кожна має можливість вирости і принести гарні плоди.

2. Ґрунт (4–9)

Тип ґрунту, на який падає зерня, визначає його продуктивність. Більшість зерен пропадає. Але декілька зерен, що впаде на гарний ґрунт, принесуть набагато більший плід, ніж було спочатку. Те, до якого типу належать серця людей в натовпі, визначає, який плід дасть посіяне слово Боже. Ті, хто має вуха, щоб слухати, — це покірні серцем, які приймають слово Боже і коряться йому.

Молитва: Господи, допоможи мені вирощувати добре зерно Твого слова, довіряючи плід Тобі. Допоможи мені готувати добий ґрунт свого серця кожного разу, як я вивчаю Твоє слово.

Одне слово: Сіяч сіє добре зерно

Тільки Ісус може зв'язати дужого

Матвія 12:22–37

(29): Або як то хто може вдертися в дім дужого, та пограбувати добро його, якщо перше не зв'яже дужого? І аж тоді він господу його пограбує

1. Син Давидів (22–23)

Ісусвилікував одержиму бісами людину, який був ще сліпим та німим. Люди, які бачили це та чули про це, зрозуміли, що Ісус — Месія, Пастир Ізраїлю, Посланець Бога.

2. Той, Хто може зв'язати дужого (24–29)

Фарисеї бачили роботу Бога в служіння Ісуса, але вони не хотіли визнати це. Тому вони сказали, що Ісус все робить силою сатани. Це була брехня. Ісус виганяв бісів Божим Духом. Він дійсно Дужий, Який може пограбувати дім сатани.

3. Необмірковані слова (30–37)

Слова, які ми говоримо, показують, що є в нашому серці. Зле та заздрісне серце — рясне джерело критичних слів, які ранять. Бог покарає нас на суді за необачні слова, які сіють сумніви, які не будують, а руйнують.

Молитва: Господи, дякую Тобі за перемогу над сатаною та свободу, яку Ти мені дарував. Керуй моїм серцем та моїми устами, щоб я міг поважати Тебе та підбадьорювати інших людей.

Одне слово: Ісус сильніший за сатану

Ознака Йони

Матвія 12:38–42

(39): *А Ісус відповів їм: Рід лукавий і перелюбний шукає ознаки, та ознаки йому не дадуть, окрім ознаки пророка Йони*

1. Шукачі ознак (38–39а)

Фарисей просили Ісуса показати ознаку, щоб довести, що Він Месія. Але ті, хто шукає ознак, ніколи не дають зобов'язань. Ісус назвав таких людей лукавими та перелюбними. Замість того, щоб шукати ознак, вони повинні покаятися.

2. Ознака Йони (39б–41)

Ісус запропонував тільки ознаку Йони. Йону, пророка, який опирався Богу, проковтнула велика риба. Через три дні він вийшов з її черева й проповідував у Ніневії. Люди та навіть тварини покаялись. Ісус більший, ніж Йона. Він помер за гріхи всього світу та воскрес в третій день з мертвих. Він є ознака Божої любові. Ті, хто відхиляє Євангеліє Божої любові, будуть засудженні мешканцями Ніневії в день суду.

3. Мудрість Соломона (42)

Цариця з півдня мала більшу духовну прозорливість, ніж сучасники Ісуса. Вона зрозуміла, що навіть Соломон був Божою людиною, та прийшла послухати його.

Молитва: Господи, допоможи мені каятись перед Твоїм словом та віддавати своє серце Тобі.

Одне слово: Не будь шукачем ознак

Мати та брати Ісуса

Матвія 12:46–50

(50): *Бо хто волю Мого Отця, що на небі, чинитиме, той Мені брат, і сестра, і мати!*

1. Ісус навчає людей (46–47)

Ісус був слугою Бога, людиною місії. Він служив гурту людей, у яких не було пастиря. Він виганяв злих духів та зцілював хворих, Він проповідував благу звістку про Царство Боже. Він розсердився, коли почув, що Його родина хвилюється за Нього (Марк.3:20,21). Вони вважали, що Він повинен скоріше повернутися до дому та бути зі Своєю родиною. Тому вони прийшли та стали на вулиці, біля дому, очікуючи побачити Його.

2. Ото Моя мати та браття Мої! (48–50)

Ісус отримав послання: *“Ото мати Твоя й Твої браття стоять онде осторонь”*. Вони не ввійшли в потік Божої роботи, яка дає життя, але стояли осторонь, міцно тримаючись за свої людські прив'язаності та шукаючи задоволення людських вимог від Ісуса. Ісус розповів їм та нам про Його справжню родину. Він показав на Своїх учнів та сказав: *“Ото Моя родина”*. Всі, хто чинить волю Бога, належать до родини Ісуса. Ісус пояснив це Своїй родині. Тому пізніше мати та брати Ісуса розкаялися та стали Його вірними учнями.

Молитва: Господи, я хочу належати до Твоєї родини. Допоможи мені виконувати Твою волю.

Одне слово: Божа родина — моя родина